

ÍNDEX.

	Pàg.
I. PRESENTACIÓ.	2
II. PROGRAMA DE TREBALL SOCIOEDUCATIU EN MEDI OBERT AMB EDUCADORS DE CARRER.	3
III. LLAR FUNCIONAL GREC PER A MENORS DE 14 A 18 ANYS EN SITUACIÓ DE DIFICULTAT SOCIAL.	8
IV. PROGRAMA D'EMANCIPACIÓ: "UN PONT PER A LA TEVA VIDA ADULTA".	13
V. PROGRAMA D'EDUCADORS FAMILIARS.	19
VI. SERVEI D'OCUPACIÓ DE LA MANCOMUNITAT DES RAIGUER.	24
VII. ITINERARI D'ORIENTACIÓ I ACOMPANYAMENT PER A LA INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE LA POBLACIÓ PENITENCIÀRIA.	29
VIII. PROGRAMA DE REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE RECLUSOS AMB MALALTIES MENTALS.	37
IX. TALLER DE NETEJA DE COTXES: "APRENENT A TREBALLAR".	45
X. TALLER DE CUINA: "FER DE CUINER SENSE SER-HO".	51
XI. EXPERIÈNCIA DE CONEIXEMENT DEL TREBALL NOCTURN AMB COLLES.	56
XII. QUADRES FINANÇAMENT ASSOCIACIÓ ANY 2007.	59

I. PRESENTACIÓ.

Presentem els diferents programes que el Grup d'Educadors de Carrer i Treball amb Menors (GREC) ha dut a terme durant l'any 2007.

El GREC és una entitat sense afany de lucre, constituïda l'any 1987, que desenvolupa el seu treball socioeducatiu, d'acord amb els estatuts, en diferents sectors de població en situació de risc, dificultat i conflicte social.

Són finalitats de l'Associació:

- Millorar la qualitat en l'atenció d'infants, joves i les seves famílies que es troben en situació de dificultat i/o conflicte social.
- Promoure el reconeixement social i tècnic dels educadors de carrer i del treball socioeducatiu en medi obert amb menors i joves.
- Intervenir en medi obert, especialment amb educadors de carrer, per prevenir i actuar davant situacions de desadaptació social.
- Col·laborar amb l'administració competent en l'adequada protecció dels menors desemparats i en el suport d'aquells que deixen la xarxa de protecció de menors.
- Facilitar la integració social dels joves interns del centre penitenciari, així com donar suport als reclusos i exreclusos en el seu procés d'inserció sociolaboral.
- Intervenir i actuar en el procés socioeducatiu dels joves en situació de conflicte social sotmesos a mesures judicials.
- Facilitar el procés de formació i incorporació laboral, especialment dels joves i, en general, d'aquelles persones en situació de dificultat social.
- Realitzar i fomentar estudis i investigacions sobre temes relacionats amb el treball socioeducatiu.
- Realitzar accions formatives per a la difusió del model de treball socioeducatiu de l'Associació.
- Fer el seguiment i la denúncia de les actuacions relacionades amb la infància i joventut que, realitzades per serveis públics o privats, no ofereixin un nivell adequat de qualitat i/o siguin perjudicials per als menors.

Per assolir aquestes finalitats, durant l'any 2007, hem organitzat la nostra tasca entorn de dues grans àrees de treball: àrea d'intervenció socioeducativa amb menors i àrea d'inserció laboral.

La memòria conjunta dels diferents programes vol donar una visió de conjunt de la tasca que realitza la nostra Associació. Cada programa elabora la seva memòria tècnica, a continuació sols presentem una breu síntesi de l'objecte del programa, un resum i una valoració de les principals accions realitzades durant l'any 2007.

II. PROGRAMA DE TREBALL SOCIOEDUCATIU EN MEDI OBERT AMB EDUCADORS DE CARRER.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

Davant situacions de dificultat i conflicte social, sabem que generalment s'intervé massa tard i d'urgència. La intervenció preventiva des d'atenció primària pot possibilitar que no es generin els conflictes posteriors.

Ens trobam amb infants i joves que han iniciat processos d'exclusió social, és a dir, estan fora de circuits normalitzats: escola, mercat de treball, entitats, ... Aquesta població ha de ser atesa des del seu medi amb una orientació preventiva. Són necessàries figures professionals que puguin retornar aquestes persones a circuits normalitzats. El programa proposa l'atenció directa en el lloc on es troben i empra, com a eina principal per possibilitar els processos de canvi, la relació individual i de grup.

OBJECTIUS.

Envers els infants i joves:

- Afavorir el seu desenvolupament integral mitjançant el descobriment i increment de llurs recursos físics, intel·lectuals i afectius.
- Potenciar la capacitat de desimboltura, la socialització en un medi normalitzat.
- Ampliar els seus coneixements i afavorir l'adquisició d'una consciència crítica de la realitat.
- Donar suport i orientació en aquells aspectes socioeducatius que requereixen una solució immediata (escolarització, treball, prevenció del consum de substàncies tòxiques, maltractaments, conflicte social, ...).

Envers l'entorn social (família, barri o poble, altres serveis):

- Potenciar els mitjans de sensibilització perquè la comunitat prengui consciència de les causes de la situació de dificultat social dels seus infants i joves.
- Proporcionar a les institucions de la comunitat (escola, centres culturals, associacions, ...) elements de judici i alternatives en la relació educativa amb els menors.
- Donar suport i encoratjar la creació d'estructures de participació per al lleure dels infants i joves dels barris o pobles.
- Orientar les famílies en les pautes educatives adequades i en la cura dels infants.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

L'educador de carrer actua amb nins i joves entre 8 i 21 anys aproximadament, que es troben en situació de dificultat social i que sovint manifesten conflicte social. Entenem per individu en situació de dificultat social aquell que mostra unes mancances en el seu desenvolupament; a causa d'una confluència de variables personals i de l'entorn que dificulten la seva socialització (família, escola, barri/poble, treball, ...).

METODOLOGIA.

La intervenció educativa en medi obert es planteja en tres àmbits íntimament relacionats i complementaris.

Àmbit individual - familiar: L'educador realitza Projectes Educatius Individuals (PEI) amb aquells infants i joves amb els quals manté una relació refermada.

El projecte individual comporta incidir en l'individu i en els agents socials del seu entorn: família, entitats del barri, escola, etc.

El seguiment individualitzat implica, alhora, una estreta coordinació i treball en comú amb: Equip Municipal de Serveis Socials, Jutjat de Menors, Servei de Menors del Consell de Mallorca, etc.

Àmbit de grup: És aquest el marc més adequat per a l'afirmació de la pròpia identitat del menor. De l'anàlisi, coneixement i contacte amb els grups d'infants i joves en situació de dificultat i/o conflicte social sorgeixen projectes d'intervenció de grup.

Els projectes d'intervenció dirigits a grups de menors tenen per objecte treballar temes com el lleure, l'esport, les activitats socioculturals, la inserció laboral, la inserció social en altres grups d'iguals, l'escolarització, la prevenció de l'absentisme escolar,...

Àmbit comunitari: El punt de partida és la potencialitat del territori i dels recursos amb els quals compta la comunitat.

En molts casos els projectes específics comunitaris pretenen la promoció, mobilització o creació de recursos.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Conveni amb el Ministeri de Treball i Afers Socials, amb els Ajuntament de Bunyola, Palma i Sóller i la Parròquia de Sant Roc (Son Roca) i Contracte de Serveis amb la Mancomunitat des Raiguer (Binissalem, Campanet, Consell, Lloseta i Sta. Maria del Camí), els Ajuntaments d'Esporles i Lluçmajor i el Patronat Alberg Son Riera.

AVALUACIÓ 2007.

Perfil, nombre d'usuaris i accions realitzades.

Nombre de casos connectats i amb seguiment.

	Casos connectats	Casos amb seguiment
TOTAL	1731	669

Síntesi de les intervencions realitzades.

Àmbit	Nre. intervencions	Tipus d'intervencions
Personal	589	<ul style="list-style-type: none"> - Potenciar l'adquisició d'hàbits personals, socials i de comunicació. - Millorar l'autoestima. - Facilitar la integració del grup. - Acompanyar processos, escoltar, estar a prop. - Ajudar a prendre consciència de les pròpies capacitats personals. - Treballar per a reconèixer i expressar necessitats.
Familiar	267	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar les relacions familiars. - Donar suport, pautes i estratègies educatives a la família. - Ajudar a reconèixer les necessitats del sistema familiar.
Salut	129	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar en l'adquisició hàbits higiènics, d'alimentació... - Potenciar el coneixement les conseqüències del consum de substàncies tòxiques. - Acompanyar a serveis i recursos. - Conscienciar sobre malalties de transmissió sexual i embarassos no desitjats.
Escolar	496	<ul style="list-style-type: none"> - Informar i sensibilitzar l'escola envers la situació del menor. - Reforçar l'assistència a l'escola. - Reforçar la integració escolar. - Escolaritzar els menors.
Socioju- rídic	88	<ul style="list-style-type: none"> - Acompanyar durant processos judicials i informar del seu desenvolupament. - Donar suport a mesures educatives.
Laboral	363	<ul style="list-style-type: none"> - Motivar per a la feina. - Informar i acompanyar a recursos especialitzats. - Assessorar i informar en matèria d'ocupació. - Adquirir habilitats de recerca de feina.
Lleure	480	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar la integració en recursos de grup i comunitaris. - Oferir alternatives de lleure.
Altres	29	<ul style="list-style-type: none"> - Acompanyar els menors i famílies a recursos especialitzats.

Intervenció amb grups.

	Grups connectats	Grups amb seguiment	Seguim. habitual	Seguim. Puntual
BINISALEM	4	4	1	3
BUNYOLA	17	3	1	2
CAMPANET	6	4	2	2
CONSELL	2	1	0	1
ES JONQUET/STA. CAT.	9	6	5	1
ES MOLINAR	8	5	2	3
LLOSETA	7	4	2	2
LLUCMAJOR	20	12	4	8
SÓLLER	7	2	2	0
SON ROCA	3	3	3	0
STA. MARIA DEL CAMÍ	8	2	2	0

Projectes realitzats.

	Projectes comunitaris	Projectes de grups	Projectes individuals
BINISALEM	3	2	4
BUNYOLA	3	2	11
CAMPANET	3	2	3
CONSELL	2	3	5
ES JONQUET/STA. CAT.	5	2	6
ES MOLINAR	6	0	7
LLOSETA	4	3	9
LLUCMAJOR	6	3	14
SÓLLER	5	3	6
SON BANYA	0	7	10
SON ROCA	2	3	10
TA. MARIA DEL CAMÍ	3	2	4

Valoració i perspectives de futur.

Aquest període s'ha caracteritzat en gran part per una continuïtat de les intervencions que s'han realitzat en els diferents municipis. Així i tot, hem començat a intervenir en tres zones de Palma (Son Oliva, Polígon de Llevant i Son Banya) i en dos municipis de la Mancomunitat des Raiguer (Alaró).

Entre els principals factors de risc que hem pogut observar i dels quals volem deixar constància estan:

- Molts nois presenten dificultats a l'hora de relacionar-se amb el seu grup d'iguals. Manifesten conductes violentes per dirimir els conflictes que tenen amb els altres i tenen problemes per assumir les normes i límits tant els plantejats pels iguals, com pels adults.

- Desgraciadament les conductes racistes també estan sent un denominador comú en gran part de les intervencions. Cal recordar que Balears és la comunitat autònoma amb la taxa de població immigrant més alta d'Espanya, un 15,6% del total, la qual cosa suposa acostar-se a les 160.000 persones, segons el padró publicat per l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Aquest fet provoca tensions socials també entre els joves nadius i immigrants i entre els diferents col·lectius d'immigrants.

- En l'àmbit familiar, en gran part dels joves amb què treballem hi ha una falta de supervisió per part dels pares i dificultats per posar límits de forma consistent i comunicar-se adequadament amb ells.

- El consum de substàncies tòxiques és un factor de risc molt habitual als territoris en què s'intervé.

Pel que fa a les intervencions realitzades des del programa, entre els projectes grupals i comunitaris més repetits en els diferents territoris trobem els de suport escolar, futbol i comissions escolars. Els projectes de suport escolar i futbol continuen sent projectes molt utilitzats i vàlids per treballar amb menors. En anteriors memòries ja s'ha comentat i reflexionat sobre les qualitats i característiques d'aquests tipus de projectes.

Pel que fa als projectes de comissions escolars, enguany volem comentar una sèrie d'aspectes. Aquest tipus de projecte és una intervenció de caràcter comunitari que realitzen una gran part dels educadors i pretén millorar el treball conjunt amb les escoles o instituts.

Els centres escolars són institucions que per les seves característiques, organització i estructura s'estableixen com un dels principals agents socialitzadors dels menors, després de la família. Per això aquests projectes estableixen les bases per millorar la coordinació dels educadors de carrer amb els centres per evitar l'absentisme dels alumnes i facilitar la integració d'aquells menors amb més dificultat social.

A més a més, aquests projectes intenten implantar i estructurar uns espais periòdics per millorar el traspàs d'informació entre Serveis Socials i centres educatius.

Finalment, destacar la necessitat d'una major coordinació entre les diferents administracions i institucions que fem feina amb menors per tal d'evitar les situacions de maltractament institucional que, desgraciadament, encara es produeixen. Cal posar els mitjans perquè els agents socials del sector puguem donar respostes més ràpides i adaptades als problemes d'aquests infants i joves.

III. LLAR FUNCIONAL GREC PER A MENORS DE 14 A 18 ANYS EN SITUACIÓ DE DIFICULTAT SOCIAL.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

La llar funcional és un centre residencial que acull menors de 14 a 18 anys amb expedient obert al Servei de Menors.

Amb els al·lots que necessiten aquest recurs es realitza una tasca educativa des de l'atenció personalitzada. Es fa un procés d'acompanyament en aquests difícils anys de les vides dels menors, tot orientant-los cap a un retorn familiar en els casos més favorables, o cap a una vida independent quan no hi ha referents familiars o són negatius per al menor.

OBJECTIUS.

Els **objectius generals** com a centre són:

- Oferir als menors: protecció, educació, seguretat, manutenció, estima i suport en funció del seu desenvolupament evolutiu.
- Atendre els menors, en règim residencial, com a entitat col·laboradora del Consell Insular de Mallorca.
- Potenciar el desenvolupament integral dels menors mitjançant l'elaboració, actualització i revisió periòdica del PEI (Projecte Educatiu Individual), tenint sempre present que l'objectiu principal és assolir la seva autonomia personal.
- Procurar tots els recursos necessaris - humans, materials, d'infraestructura, metodològics -, que permetin l'atenció educativa de la vida quotidiana dels menors, a temps complet i de forma ininterrompuda durant tot l'any.
- Fomentar la inclusió i participació progressiva dels residents en aquells àmbits on es desenvolupen les capacitats socialitzadores de cada individu: família, escola, treball, lleure, etc.

A l'àmbit de grup:

- Exercitar la dinàmica relacional, articulada especialment des de la dinàmica de la vida quotidiana i de les activitats de lleure que es realitzen en grup; per tal de potenciar una participació activa en la vida de la Llar i un aprenentatge de les habilitats de relació i comunicació.

A l'àmbit individual:

- Estimular l'autocontrol i afavorir progressius graus d'autonomia.
- Afavorir el retorn a la família o, en el seu cas, possibilitar la independència personal i econòmica mitjançant una situació més o manco estable.
- Ajudar a la recuperació de la confiança en ells mateixos.
- Procurar que obtinguin un balanç positiu de les seves experiències vitals.
- Normalitzar els hàbits propis de la vida quotidiana.
- Assolir un conjunt d'habilitats socials que afavoreixin la seva integració.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Els menors atesos a la Llar sovint comparteixen unes característiques de caire personal, familiar i d'entorn de procedència.

Parlem de joves que:

- Per diferents motius no poden viure en la seva llar familiar. Generalment per desestructuració familiar, inhibició dels pares en l'educació dels fills.
- Generalment ja han passat per altres centres d'acolliment o bé han complert mesures acordades pel Jutjat de Menors.
- Tenen sentiments de rebuig davant grups d'iguals normalitzats.
- Amb freqüència presenten fracàs escolar: tenen un nivell acadèmic tan baix que la seva autoestima es veu afectada.
- Senten frustració i rebuig, tenen dificultats per a relacionar-se amb la gent i por d'establir vincles afectius.
- No s'ha d'oblidar que, tot i que són joves amb circumstàncies especials, també tenen els trets característics dels adolescents normalitzats.

Entre les necessitats que detectem s'hi troben:

- Consolidar el seu procés d'integració personal i social.
- Sentir-se acceptat i valorat en grups normalitzats d'iguals.
- Trobar referències estables, estructurants de la seva personalitat, a nivell relacional i afectiu.
- Desenvolupar la seva maduresa personal, l'autoestima i una imatge positiva d'ells mateixos.
- D'educació bàsica i formació per al treball
- Desenvolupar les habilitats socials bàsiques.
- Trobar una perspectiva de futur socialment vàlida.

METODOLOGIA.

Els instruments bàsics per treballar la vida quotidiana són:

- El Projecte Educatiu de Centre: És el marc de referència del treball quotidià. Conté els principis i criteris de la intervenció professional a realitzar.
- El Pla d'Actuació Anual: És l'eina de programació que concreta el treball a realitzar durant l'any. En el pla s'assenyalen els objectius a assolir, les estratègies, les activitats i els indicadors per aconseguir els objectius.
- El Projecte Educatiu Individualitzat (PEI): En el PEI, es recullen les característiques del menor, la família i l'entorn, així com la valoració i proposta de treball a realitzar. El PEI s'articula en àrees de treball: personal, familiar, escolar, laboral i lleure.
El PEI s'estructura en objectius, estratègies, activitats i indicadors.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Concert amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.
 Conveni amb el Ministeri de Treball i Afers Socials.
 Subvenció Govern Balear, Direcció General de Joventut.

AVALUACIÓ 2007.

Perfil, nombre d'usuaris i intervenció realitzada.

Nombre de menors atesos: 9.

Edats dels menors atesos.

Edat	Nre.
14 anys	1
15 anys	3
16 anys	3
17 anys	2

Nombre i motiu de les baixes del centre.

Motiu	Nre.
Per majoria d'edat. Vida independent.	0
Per retorn familiar	1
Per ingrés a centre de reforma.	0
TOTAL	1

Mesures administratives de l'Entitat Pública.

Guarda	5
Tutela	4

Accions realitzades.

Accions	Nre. Usuaris
Àmbit individual	
Processos d'internament i alta	4
Estudi de demandes d'internament que no foren alta	0
Processos de desinternament i baixa	1
Tutories	9
Elaboració de Projectes Educatius Individualitzats (PEI)	9
Seguiment i avaluació periòdica de menors	9
Reunions de coordinació amb serveis especialitzats per al seguiment de casos	9
Vida quotidiana. Atenció educativa	
Relació quotidiana amb els menors	9
Assemblea del grup de menors	9
Tasques domèstiques	9
Àrea familiar	
Reunions amb famílies dels menors. Entrevistes	9
Elaboració i seguiment d'acords de col·laboració centre/família	8
Visites domiciliàries	7
Coordinació amb altres professionals	9
Àrea escolar	
Escolarització de menors	3
Reunions amb tutors i orientadors	3
Seguiment de menors escolaritzats.	3

Àrea de formació i inserció laboral	
Inscripció de menors en recursos formatius ocupacionals	6
Suport i acompanyament en la recerca d'ocupació	3
Fer costat i seguiment de menors que han estat contractats	2
Informació sobre recursos d'inserció.	6
Activitats d'elaboració de currículums, afrontar entrevistes, etc.	5
Àrea de lleure	
Participació de menors en activitats de lleure (campaments, activitats, cursos...)	9
Activitats de lleure del propi centre (tallers, acampades, excursions, activitats culturals...)	9
Àrea de salut	
Consultes mèdiques generals	8
Atenció psicològica	4
Consultes mèdiques d'especialitats	8
Tasques per a l'adquisició d'hàbits higiènics	9
Tasques per a l'adquisició d'hàbits alimentaris	9

Valoració i perspectives de futur.

En el període que compren aquesta Memòria, entenem que s'han complert satisfactòriament les previsions del programa. L'experiència que tenim acumulada ens permet oferir un servei de major qualitat i un treball socioeducatiu més complet i adaptat a la realitat dels usuaris.

Les relacions mantingudes amb les diferents administracions i serveis públics i privats han estat positives.

Destaquem alguns aspectes que considerem especialment importants i significatius per a la tasca socioeducativa desenvolupada a la Llar:

Aquest ha estat un any de canvis a l'equip educatiu. Durant el segon semestre de l'any ha canviat el director de programes, així com dos dels educadors-tutors amb més experiència a la Llar. Malgrat la pèrdua que sempre suposa la sortida de l'Equip de gent amb experiència, s'ha de dir que la dinàmica de la Llar no s'ha vist alterada i s'ha continuat amb el mateix ritme i criteris d'intervenció. Això, a més de l'esforç de les persones que s'han mantingut a l'equip, ens fa valorar positivament la solidesa del programa i de la metodologia que s'aplica.

Quant al grup de menors atesos per la Llar, volem destacar l'alta ocupació que hi ha hagut respecte d'anys anteriors i l'estabilitat a l'estada dels al·lots a la Llar. Enguany sols hi ha hagut una baixa i hem tingut quatre altes. Aquesta estabilitat explicaria el menor nombre de menors atesos enguany respecte d'anys anteriors.

En relació a la intervenció volem fer especial esment a dues qüestions:

- El treball de l'equip a l'àrea d'oci i lleure, tema en el que s'ha reflexionat i aprofundit, establint-se criteris per a millorar la nostra pràctica educativa quotidiana que s'han traduït en un augment de la nostra intervenció en

aquest àmbit. Malgrat aquesta bona valoració, aquest es un tema en el que està previst continuar treballant-hi durant l'any vinent.

- La participació dels nostres al·lots a tallers pre-laborals, abans de complir els 16 anys, i la coordinació amb els centres educatius. Malgrat han estat pocs els casos , l'experiència mereix ser destacada per dues qüestions. En primer lloc per l'eficàcia que hem pogut constatar a l'hora d'intervenir amb joves amb dificultats per seguir el ritme de l'aula , com son la majoria dels que tenim a la Llar. En segon lloc volem esmentar la manca de recursos existents per aquests joves abans de complir els 16 anys, màxim quan podem valorar-los com a eines més que adients tant per complementar la tasca socioeducativa amb els menors com per a continuar dins del circuit de l'ensenyament formal.

Ja pensant en el proper any, ens plantegem abordar aquests aspectes:

- Continuar reflexionant sobre el processos educatius a la llar dels al·lots que es varen emancipar l'any passat.
- Optimitzar l'ús que li donem a la nostra memòria de centre.
- Plantejar-nos com podem millorar la nostra pràctica quotidiana a partir de revisar les intervencions que considerem significatives i de les que volem extreure les "bones pràctiques educatives".
- Valorar la utilitat que li donem al Reglament de Règim intern de la llar.
- Reflexionar envers el nostre model d'intervenció davant el consum de drogues per part dels nostres al·lots.
- Reflexionar envers la figura del tutor i la resta de l'equip.
- Revisar com realitzem els informes semestrals.
- Continuar treballant el tema de l'oci i el lleure a la nostra llar. Aquest any pretenem ser mes àgils en la planificació d'activitats i volem plantejar-nos com podem augmentar les activitats que afavoreixin la creativitat i l'expressió emocional dels al·lots.

IV. PROGRAMA D'EMANCIPACIÓ: "UN PONT PER A LA VIDA ADULTA".

Projecte de suport, seguiment i mediació per a joves d'ambdós sexes procedents de la xarxa de protecció de menors.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

Partint de l'experiència de la implementació del programa "Un pont per a la teva vida adulta" (des de juliol '98) i de la gestió de la Llar Funcional per a joves de 14 a 18 anys, es constata que, una vegada acabat el recurs institucional, els joves que han estat protegits pel Servei de Menors residint a un centre, es veuen abocats a la vida adulta sense que s'hagi assolit un procés de transició adequat.

Una vegada han complert els 18 anys s'interromp de cop el procés educatiu que s'ha realitzat en les diferents institucions, i que es centrava, fonamentalment, en assolir una maduresa personal que li permetés una inserció social normalitzada.

Davant la necessitat de no interrompre el procés educatiu dels joves que han passat per la xarxa de protecció de menors un cop arribada la seva majoria d'edat, es pretén oferir, a través de professionals especialitzats, un suport i acompanyament per tal de garantir la consolidació del procés d'autonomia i maduració del jove, i facilitar la integració social de forma normalitzada. Per això els professionals realitzen un seguiment personalitzat d'aquests joves i es coordinen amb els recursos comunitaris necessaris per assolir els objectius proposats.

OBJECTIUS.

Objectiu general:

Consolidar el procés d'autonomia i maduració personal del jove per tal de facilitar la seva integració social de forma normalitzada.

Objectius específics:

Prendre consciència de les dificultats que impedeixen una integració social normalitzada.

- Aconseguir un habitatge adient a les seves necessitats.
- Adquirir les habilitats personals i socials que li permetin relacionar-se adequadament amb els altres i amb el seu entorn.
- Inserir-se en el món laboral.
- Aprendre pautes que l'ajudin en l'organització adequada de la vida quotidiana i del lleure.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Joves d'ambdós sexes que estan o han passat pel sistema de protecció de menors, i que acaben el seu procés dins el circuit de protecció per raons d'edat.

Ens adreçem a aquells joves que pels motius que siguin - impossibilitat o no conveniència del retorn familiar, immaduresa personal, etc.- no tenen garantida la seva plena autonomia i integració social un cop finalitzada la mesura de protecció.

METODOLOGIA.

Avaluació contínua de les necessitats dels joves. El programa pretén donar una resposta individualitzada al jove. Per això és necessari, en primer lloc, conèixer la seva situació personal i, en segon lloc, esbrinar aquells factors que li impedeixen o dificulten la seva integració social normalitzada.

- Personalització del suport, acompanyament i ajut als joves. Entenem que aquesta és la clau de volta de com volem fer la tasca educativa.
- La relació educativa, a més de totes les ocasions d'acompanyament (recerca de feina, recerca d'habitatge, etc) que es puguin donar com a propícies per a l'establiment i consolidació d'aquesta relació, té un moment important que anomenem tutoria. L'objectiu principal de les tutories serà acordar, entre el professional i el jove, el projecte educatiu individual (objectius, accions, estratègies, acords, etc); per dur a terme la intervenció concreta que es pretén realitzar amb el jove i fer el seguiment del PEI. Aquest seguiment es duu a terme mitjançant contactes periòdics -periodicitat que s'establirà en cada cas- de l'educador amb el jove.
- Coordinació i col·laboració amb els centres i recursos que han atès anteriorment els beneficiaris.
- Coordinació amb recursos externs: serà una tasca important dels professionals que hagin de dur a terme el projecte. És la tasca de mediació entre el jove i la comunitat.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Concert amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.

Conveni amb el Ministeri de Treball i Afers Socials.

Subvencions del Govern Balear (Conselleria d'Esports i Joventut, Direcció General de Joventut).

AVALUACIÓ 2007.

Perfil i nombre de joves atesos.

	Homes	Dones	Total de casos
16 anys	3	1	4
17 anys	11	11	22
18 anys	6	2	8
19 anys	4	5	9
20 anys	2	1	3
21 anys	2	2	4
22 anys	1	0	1
23 anys	1	0	1
24 anys o més	1	0	1
TOTALS	31	22	53

Accions realitzades.

Encara que la intervenció que es realitza des d'aquest programa és fonamentalment individual, durant l'any 2007 també s'ha treballat a partir d'altres àmbits de caire més grupal, com ha estat:

- Les dinàmiques de grup, hem utilitzat diferents centres d'interès: esportius, culturals, socials i personals per a la realització de les dinàmiques grupals. Les activitats que s'han realitzat han aconseguit els seus objectius: relacionar-se amb iguals, potenciar l'autoestima, sentit de pertinença a un col·lectiu, compartir experiències semblants i conèixer diferents formes d'utilitzar el lleure.
- El Pis/Pont d'Emancipació és un recurs d'habitatge orientat cap a aquells usuaris que duen al manco 6 mesos participant en el programa. Ha atès 4 joves durant tot l'any. Així mateix, el pis d'emancipació ha estat una eina molt útil a l'hora de dur a terme les esmentades dinàmiques grupals amb els usuaris del programa i també s'ha utilitzat per les activitats del taller de cuina, així com a punt d'informació dels corresponsals juvenils. Durant aquest any s'ha incrementat la qualitat de la convivència, tot possibilitant les relacions positives entre iguals.
- El Projecte d'Unitats d'Informació Jove. S'ha participat amb la Direcció General de Joventut del Govern Balear, amb la finalitat de formar corresponsals juvenils i posar en marxa punts d'informació. El programa pretén ensenyar joves perquè siguin capaços de manejar la informació i transmetre-la a través de punts d'informació. Set joves han participat com a informadors juvenils.

Per recollir les intervencions individuals realitzades amb els joves, s'ha elaborat la taula que ve a continuació, on es veuen les diferents accions que s'han dut a terme a partir dels projectes educatius individualitzats. Aquesta taula està dividida en les diferents àrees de treball en què s'intervé amb els joves: personal, familiar, d'habitatge, laboral, sanitària, de lleure i judicial.

	Nombre d'activitats	Nombre de beneficiaris
1.- Intervencions àrea personal		
1.1.- Elaboració dels PEIS (projectes educatius individuals)		45
1.2.- Tutories individuals . Augment de l'autoestima . Potenciació autonomia personal . Millora relacions personals . Adquisició autocontrol de les emocions	484	45
2.- Intervencions àrea familiar		
2.1.- Intervenció en la família	218	12
3.- Intervencions a l'àrea d'habitatge		
3.1.- Prospecció de les necessitats individuals	66	20
3.2.- Orientació en la recerca d'habitatge	69	10
3.3.- Coordinació amb recursos externs	37	10
3.4.- Orientació per a l'administració de recursos econòmics	157	20
3.5.- Revisió de la convivència	68	6
3.5.- Preparació projecte d'habitatge (pis pont)	16	4
4.- Intervenció àrea laboral – formació		
4.1.- Disseny d'itinerari de recerca de feina individualitzat	94	13
4.2.- Coordinació amb recursos d'inserció laboral	208	20
4.3.- Acompanyament en la recerca de feina	37	8
4.4.- Seguiment del jove al seu lloc de treball	104	10
4.5.- Ajuda en la recerca de recursos formatius adequats	104	15
4.6. Orientació en la resolució de conflictes laborals	55	12
5.- Intervencions àrea de salut		
5.1.- Assessorament per solucionar qüestions relacionades amb la salut	60	10
5.2.- Seguiment del problema de salut en coordinació amb recursos externs especialitzats	45	8
5.3. Reforç conductes preventives	45	9
5.4. Seguiment del tractament mèdic prescrit	45	8
6.- Intervencions àrea de lleure		
6.1.- Activitats de grup al lleure	18	9
6.2.- Activitats de lleure individuals	141	22
6.2.- Orientació cap a un ús òptim del lleure	100	22
7.- Intervenció àrea jurídica / administrativa		
7.1.- Seguiment causes judicials	55	5
7.2.- Tramitació estrangeria	27	5
7.3.- Intervencions educatives per evitar conductes delictives	56	10

Valoració i perspectives de futur.

A hores d'ara el programa d'Emancipació és un recurs consolidat que serveix de suport a una part dels joves que surten de la xarxa de protecció de menors.

Pel que fa al perfil de joves, cal destacar que ha augmentat significativament la intervenció i seguiment amb dones adolescents (d'11 al 2006 a 22 durant el 2007).

També destacam el nombre significatiu de joves que presenten una problemàtica relacionada amb salut mental (12 dels 53 usuaris). Atès que aquests al·lots no tenen un suport familiar adequat, es fa molt difícil la intervenció, és un dels desafiaments plantejats per al nostre equip.

Per altra banda, ha augmentat considerablement l'atenció als joves immigrants, que han necessitat d'una intensa intervenció orientada en gran mesura a la formació i la inserció laboral. En aquest sentit, podem afirmar que la motivació d'aquests usuaris ha incidit favorablement en la seva integració.

Les demandes més nombroses han estat adreçades a l'orientació i inserció laboral i a l'habitatge. En aquest sentit, hem pogut constatar la manca de formació i experiència laboral dels nostres usuaris (43 dels 53 joves no tenen formació laboral), aquesta variable que dificulta en gran mesura l'obtenció d'una feina remunerada i més o manco estable. Amb tot, s'han dedicat força sessions a la recerca de feina i, ateses les característiques d'alguns casos, s'han derivat usuaris a programes especialitzats en el treball amb suport, amb els quals hi ha hagut una coordinació més que satisfactòria.

Malgrat les dificultats, un percentatge important d'usuaris han trobat feina i, a hores d'ara, gairebé tots la mantenen i gaudeixen d'un seguiment en el lloc de treball més o menys intensiu per part del nostre programa, i en alguns casos, juntament amb la Coordinadora de Minusvàlids. Així, doncs, no només s'han produït un gran nombre d'insercions laborals, sinó que hi ha un bon pronòstic en el manteniment de la feina.

La recerca d'habitatge també és una necessitat molt present en les nostres intervencions. Podem dir també que, malgrat les dificultats, s'han pogut satisfer les necessitats d'aixopluc de tots els nostres casos: uns viuen amb la família i els altres poden viure de manera més o menys autònoma en règim de lloguer. De totes formes, cada vegada és més difícil trobar habitatge de lloguer per als nostres joves. En ocasions s'ha hagut de donar la garantia de l'associació per aconseguir lloguer.

Pel que fa a les activitats grupals, hi ha hagut una sensible millora quant a la participació, ja que hi ha hagut un augment de la concurrència d'usuaris en algunes activitat proposades i una iniciativa individual en la assistència a les diferents ofertes de lleure. Aquesta qüestió es valora positivament des del nostre programa i ens fa deduir un augment de la capacitat d'autonomia i de maduresa dels nostres joves.

Pel que fa als diferents projectes del programa podem constatar:

Pis d'emancipació: la presència d'un voluntari ha suposat una millora substancial en l'optimització d'aquest recurs. La presència dels educadors no ha hagut de ser tan continuada. S'ha avaluat la convivència habilitant espais de revisió amb suficient periodicitat. Així, per tres dels quatre casos, la integració en el Pis ha suposat un procés més que positiu en el camí cap a la seva emancipació: formació, contracte laboral i obtenció d'habitatge són els objectius assolits. És un recurs sòlid estable i útil per als joves que l'han emprat com a camí cap a la seva autonomia.

També cal destacar la peculiaritat del **Taller de Cuina** que es realitza al Pis i facilita un gran ventall d'alternatives indirectes i directes en els joves que viuen en el Pis. Serveix com a element integrador en un espai normalitzat en el que els usuaris se senten valorats i còmodes.

Així mateix, la tasca dels **Corresponsals juvenils** ajuda en la nostra vinculació i marca algunes pautes de comportament molt clares: la responsabilització en la realització d'una determinada tasca i el compliment d'horaris. Resulta un petit ensinistrament en la seva formació. A més, és un projecte molt útil i molt profitós a l'hora d'iniciar un seguiment amb un determinat perfil. Cal desplegar diferents nivells de participació amb el jove participant, per així entrenar les seves capacitats i respondre a possibles necessitats. Aquest recurs s'ha optimitzat força, ja que s'ha seleccionat la informació més adequada a les necessitats dels punts d'informació utilitzats.

Finalment hi hagut diferents **dinàmiques grupals** amb un "tempo" irregular ja que depenen de molts de factors i circumstàncies personals i ambientals dels casos i els educadors. Malgrat això, quan s'han donat es confirma la seva potencialitat. Amb tot, caldria tenir més cura d'aquesta eina, tot augmentat la planificació.

V. PROGRAMA D'EDUCADORS FAMILIARS.

Intervenció socioeducativa a domicili per a menors en situació de desemparament.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

Amb aquest programa es desenvolupa un treball socioeducatiu en el domicili familiar, adreçant-se a famílies amb menors, tant en risc de desemparament com amb situació de dificultat o risc social. La tasca que s'ha dut a terme s'ha realitzat tenint en compte el menor i la seva família de forma integral.

Durant l'any 2007 la intervenció s'ha realitzat en col·laboració amb diferents administracions. En concert amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, el programa s'ha adreçat a famílies amb menors en situació de risc greu de desemparament dependents del CIM, essent l'àmbit d'actuació l'illa de Mallorca. En Conveni amb l'Ajuntament de Palma, s'ha atès a les famílies derivades des dels diferents sectors de Servei Socials de Palma. També s'ha conveniat el programa amb l'Ajuntament de Sóller i alguns municipis de la Mancomunitat des Raiguer.

Així, l'equip de professionals d'aquest programa ha contactat, durant aquest any, amb un total de 22 educadors familiars.

OBJECTIUS.

Objectiu general:

Incorporar la figura d'un educador a l'àmbit familiar, per tal d'intervenir en processos de reintegració familiar o de contenció de situacions greus que afectin un menor o grup de germans per prevenir el desemparament.

Objectius específics:

Envers la família:

- Prendre consciència de la realitat que els envolta: dels seus problemes i dificultats i, alhora, de les seves potencialitats.
- Adquirir habilitats de comunicació per tal de millorar la convivència i la capacitat per establir acords.
- Millorar les capacitats educatives dels pares.
- Millorar els hàbits bàsics de salut, alimentació i higiene.
- Millorar l'organització de l'economia familiar i la gestió dels propis recursos.
- Conèixer els recursos i serveis comunitaris per tal d'assolir dinàmiques participatives en la comunitat propera.

Envers el menor:

- Prendre consciència de la pròpia realitat personal i de l'entorn, per tal de tenir un comportament responsable que afavoreixi el seu procés de desenvolupament i maduració personal.
- Conèixer el propi lloc en la dinàmica familiar per tal d'establir una relació adequada amb els seus membres.
- Aconseguir una inserció social normalitzada.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Famílies amb menors en situació de dificultat i/o risc social.
Famílies amb menors en situació de risc greu de desemparament .
Menors que retornen al seu domicili (reunificacions familiars).

METODOLOGIA.

El procés metodològic contempla diferents fases:

Fase de diagnòstic i coneixement mutu.

A l'inici de la intervenció hi ha un període d'observació, recollida d'informació i vinculació amb els membres del sistema familiar. Es fa una aproximació a la situació psicosocial de la família per detectar tant els factors de risc del menor i de la família, com les habilitats potencials que des del propi sistema familiar es poden fer servir com mecanismes facilitadors per promoure canvis. Aquesta fase finalitzarà amb l'elaboració d'un pla d'intervenció familiar.

Fase d'implementació del pla d'intervenció familiar.

En aquesta fase es posa en marxa el pla d'intervenció familiar. La durada d'aquesta fase dependrà del ritme de canvi i evolució de cada cas. És a dir, segons sigui l'assoliment dels objectius plantejats.

Fase d'avaluació i distanciament.

Aquesta etapa consisteix en la preparació del final de la intervenció. Un cop s'han assolit els objectius, o bé, només s'ha fet de forma parcial sense possibilitat d'ulteriors progressos. Es tracta de tancar el cas de la forma més adequada.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Concert amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.
Conveni amb l'Ajuntament de Palma.
Conveni amb l'Ajuntament de Sóller.
Contracte amb la Mancomunitat des Raiguer.
Subvenció del Govern Balear (Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració. Direcció General de Menors i Família)

AVALUACIÓ 2007.

Perfil i nombre de famílies ateses.

Nombre de famílies ateses: 147

Nombre de famílies segons la problemàtica sociofamiliar detectada.

Situacions detectades	Nre. casos
Famílies amb menors en situació de risc de desemparament.	122
Famílies amb menors que provenen de mesures de protecció, tutelats o no, que implicaven la separació de la família d'origen i que estan en procés de reunificació familiar.	21
Famílies amb menors en les que se'ns sol·licita col·laboració en el diagnòstic.	4

Tipologia familiar.

	Nre. casos
Pares biològics	50
Famílies monoparentals	63
Família acollidora i/o adopció	5
Nova família*	29

*Amb la denominació "nova família" parlem d'aquelles parelles que aporten fills d'anteriors relacions al actual nucli familiar

Menors atesos segons edat (comptant tots els menors de cada família).

Edat dels menors	Nins	Nines	TOTAL
Menys d'un any	4	6	10
1 any	5	9	14
2 anys	7	5	12
3 anys	9	5	14
4 anys	15	9	24
5 anys	6	8	14
6 anys	13	6	19
7 anys	8	7	15
8 anys	9	6	15
9 anys	8	8	16
10 anys	12	9	21
11 anys	13	4	17
12 anys	9	7	16
13 anys	14	6	20
14 anys	12	9	21
15 anys	10	6	16
16 anys	6	8	14
17 anys	5	8	13
TOTAL	165	126	291

Si correlacionam aquesta taula amb l'anterior, es pot veure que la població amb la que intervenim és força nombrosa, amb un mínim de **522 persones**, ja que no és estrany que a les famílies hi hagi altres figures com padrins o germans majors d'edat amb els que també s'intervé i que no estan comptabilitzats.

Valoració i perspectives de futur.

Enguany ha estat un any de canvis per al programa. A mitjans d'any canvià el director que, d'ençà de l'inici del programa, l'havia coordinat. A més, durant l'any hi ha hagut molts de canvis de professionals.

Tots aquests canvis han suposat un esforç afegit en el programa i hi ha hagut alguns moments en que els educadors nous no han tingut tot el recolzament que precisaven. Per altra banda, volem valorar tant el seu esforç com el de la resta de l'equip de professionals, que els hi ha donat suport i ha continuat amb la dinàmica del programa.

Així, malgrat els canvis, la valoració de la intervenció realitzada durant l'any és positiva, tant per l'atenció donada a les famílies com per la consolidació de la figura de l'Educador Familiar tant dins dels Serveis Socials d'atenció primària com al Servei de Protecció del Menor, augmentant tant les famílies ateses con el nombre d'educadors familiars respecte a l'any anterior.

Pel que fa a les famílies ateses, la problemàtica sociofamiliar a la qual hem fet front com a educadors familiars ha estat molta, complexa i variada. Destacam el nombre de famílies amb manca d'habilitats de criança i per establir límits als menors. Afegim la dificultat de que les figures parentals no són conscients de la necessitat d'adquirir aquestes habilitats.

Volem comentar també la "fragilitat social" present a moltes de les famílies ateses, caracteritzada per la manca estructural de recursos econòmics, personals i socials que condicionen la nostra intervenció educativa.

La nostra tasca, com no pot ser d'altra manera, s'ha orientat bàsicament a recolzar el sistema familiar per tal de poder millorar les capacitats de criança dels pares, tot prioritant que siguin aquests els que intervenen amb els seus fills, i sense permetre que aquests pares deleguin les seves pròpies responsabilitats en l'educador.

En aquest context, són dos els eixos de treball que s'han intentat aplicar en les famílies objecte de la intervenció:

- Funcionament i dinàmica interna de les famílies, ajudant a propiciar un ambient social nutritiu, a través del desenvolupament de l'autoestima familiar, i del treball d'habilitats parentals bàsiques.
- Relació de les famílies amb les institucions que els proporcionen o els haurien de proporcionar suport i serveis.

Pel que fa als aspectes metodològics i funcionament del programa, dir que valoram com a adequat el seu disseny, ja que ha servit per assolir els objectius.

L'equip d'educadors del GREC és un suport imprescindible a l'hora de compartir (tant dificultats com bones pràctiques), per estimular la reflexió i en definitiva, per sentir-se acompanyats per professionals que, si bé a altres indrets i altres contextos, estan realitzant la mateixa tasca, amb dificultats i recorreguts semblants.

S'han pogut compartir estratègies i comprendre els altres processos d'intervenció, amb l'objectiu d'enfortir el respecte a les persones i a la seva autodeterminació, considerant la família com un actor social protagonista en el seu procés de canvi. Això s'ha aconseguit a través de les diferents instàncies de coordinació professional com són les reunions de revisió de casos, la coordinació individual i les reunions generals de formació.

El treball a l'interior de l'equip ha estat una oportunitat per a l'intercanvi d'experiències en intervenció familiar i, alhora, un repte per millorar les intervencions amb les famílies amb dificultat.

Així, ja pensant en el proper període, volem continuar amb la mateixa línia de treball en equip i, entre d'altres que queden pendents de definir, aprofundir en les següents qüestions:

- Salut mental i capacitats parentals: aproximació a les malalties i trastorns mentals, coneixement de recursos específics i reflexió sobre les possibilitats i condicionants de la nostra intervenció.
- El lleure a les famílies : Definició del nostre rol i intervenció en aquest àmbit. Recerca d'alternatives no consumistes amb les famílies.
- Vincle afectiu i resiliència. Reflexions al voltant de l'observació.
- Com observem i que escrivim. Reflexions sobre les dificultats de traslladar al paper el que observem, criteris i informació rellevant.

VI. SERVEI D'OCUPACIÓ DE LA MANCOMUNITAT DES RAIGUER I ACCIONS OLOA.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

El Servei d'Ocupació sorgeix a partir d'una iniciativa europea "Youthstart" en el bienni 1996-97, amb l'objectiu de crear una estructura de suport i assessorament per a joves de 16 a 20 anys de la Mancomunitat des Raiguer. El Servei s'ha anat ampliant i evolucionant fins al moment actual, en què l'edat dels beneficiaris comprèn tota la població en edat laboral.

El projecte està emmarcat dins d'un conveni de col·laboració entre la Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears i la Mancomunitat des Raiguer. La Mancomunitat des Raiguer contracta el GREC per dur endavant la gestió del Servei d'Orientació i de les accions OLOA.

Des del Servei s'ofereix als usuaris la informació i orientació necessària per tal de facilitar la seva inserció laboral, així com la possibilitat de participar d'una borsa de treball. També es fa el seguiment i es dóna un suport més individualitzat a determinats usuaris.

L'equip de tècnics d'orientació que ha treballat en aquests projectes ha estat format per 2 persones (1 tècnic de Servei i 1 tècnic d'accions OLOA).

OBJECTIUS.

Generals:

- Facilitar els processos d'inserció i/o millora laboral dels col·lectius atesos des del Servei.
- Establir i mantenir coordinació amb els recursos extracomarcals i intracomarcals.
- Desenvolupar accions de caire sociolaboral i professional dirigides cap a la informació, assessorament i inserció sociolaboral dels usuaris del Servei.
- Mantenir un espai permanent d'observació, anàlisi i prospecció de la realitat sociolaboral de la Mancomunitat des Raiguer.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

El programa ha estat dirigit a la població de la Mancomunitat des Raiguer. Atén una població en edat laboral i amb necessitat d'informació,

assessorament o suport dins l'àmbit laboral i, més concretament, el col·lectiu de persones desocupades i el col·lectiu de dones. També han estat destinataris d'aquest projecte els alumnes de centres educatius de la Mancomunitat des Raiguer als quals s'han adreçat específicament les accions de divulgació.

METODOLOGIA.

El programa consta d'accions diferenciades, una divisió que es realitza per facilitar la sistematització i valoració de la feina, donant-se a nivell pràctic una atenció integral a l'usuari que ofereix una resposta global a les seves necessitats sociolaborals.

El fet de ser un procés fa que aquest sigui dinàmic i les accions no sempre seqüencials i ordenades. Se solen barrejar en el temps i en funció de les necessitats de les persones en procés d'orientació.

Des del moment que l'usuari es posa en contacte amb el Servei el procés, a grans trets, és el següent:

L'entrevista és pactada entre l'usuari i el tècnic corresponent mitjançant cita prèvia, aquest primer contacte normalment sol ser telefònic.

Un cop que l'usuari arriba al Servei és atès pel tècnic assignat i comença l'Entrevista Personal Inicial. Som conscients que és el primer contacte amb la persona de la qual desconexem tot, o gairebé tot (les seves expectatives, pors, potencialitats, la seva demanda, ...). Per això el nostre primer esforç se centra en crear un clima de confiança entre el tècnic i l'usuari perquè, a poc a poc, puguem arribar a conèixer i entendre què demanda i necessita.

En moltes ocasions, després d'introduir nous plantejaments a la primera entrevista, l'usuari torna amb una idea més clara de quina és la seva demanda i en quina mesura el nostre servei el pot ajudar.

Un cop acabada l'EPI i realitzat el diagnòstic de les necessitats i demandes de l'usuari, la informació resulta una acció fonamental. Aquesta pot ser de formació, contractes, mercat laboral, oportunitats d'ocupació, teletreball, nous jaciments d'ocupació, beques, o de qualsevol altre tipus.

Un indicador a tenir present és l'alt percentatge de persones que acudeixen al nostre servei per apuntar-se amb la intenció de poder optar a la gestió d'ofertes, gestionada des del servei. Sovint, en el transcurs de l'Entrevista Personal Inicial, la seva demanda canvia i s'amplia i d'una manera pactada, s'inicia un procés d'orientació que contempla diferents accions (informatives, preinscripció, analítiques, recerca, etc).

Aquest procés individual es complementa amb accions d'orientació en grup i de recerca de feina, adaptades als diferents grups que van sorgint.

El Servei gestiona ofertes de feina i demandes de personal de moltes empreses, no només de la zona. Setmanalment s'actualitzen l'oferta i demanda de llocs de feina i es remeten als diferents punts d'informació

També, cal dir, que aquestes ofertes són remeses setmanalment als diferents punts d'informació juvenil i laboral, biblioteques dels diferents pobles des Raiguer, Infojove i centres educatius de la Mancomunitat. A més, a través dels diferents mitjans de comunicació, sobretot el telèfon i internet, els nostres usuaris estan informats de les nostres ofertes de treball. El contacte amb l'empresari (conèixer les seves necessitats, expectatives, preferències, ...) ens permet tenir una visió més nítida d'allò que demana i, així, es pot informar i derivar els candidats més adients.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Contracte amb la Mancomunitat des Raiguer.

AVALUACIÓ 2007.

Nombre d'usuaris i accions realitzades.

El nombre d'usuaris del Servei ha estat de 1218, i s'han distribuït de la següent manera:

Nombre i distribució d'usuaris

	Homes	Dones	H<25	H25-45	H>45	D<25	D25-45	D >45
Servei d'Ocupació	87	241	24	44	19	66	134	41
OLOA	80	201	30	32	18	65	101	35
TOTAL	167	442	54	76	37	131	235	76
NOMBRE TOTAL	1218							

El procés d'inserció laboral implica la realització de diferents accions amb l'usuari. Al 2007 les hores d'intervenció amb usuaris es varen distribuir de la següent forma entre les diferents accions.

	Homes	Dones	H<25	H25-45	H>45	D<25	D25-45	D >45
Accions analítiques	70.3	223.9	26.7	35.9	7.7	64.47	122.8	36.7
Accions de millora feina	9.2	18.7	1	5.2	3	3	13.7	2
Accions de preinserció	17.7	46	3.2	8	6.5	7	29.3	9.7
Accions de recerca	44.7	135.2	10.2	24	10.5	38	78	19.2
Accions de seguiment	6.2	20.7	1	3.7	1.5	2.1	13	5.6
Accions informatives	138.6	435.6	47.3	65.7	25.6	121.6	238.9	75.1
Accions diagnòstiques	220.7	591.9	78.5	93.5	48.7	176.4	312	103.5

Si comparem les dades amb les de l'any passat, podem observar que les intervencions del Servei d'Ocupació General i accions OLOA s'han mantingut pràcticament en les mateixes proporcions.

Una de les dades més significatives a destacar continua essent l'augment del col·lectiu de dones en recerca de feina, sobretot, pel que fa al col·lectiu de 25 a 45 anys.

Valoració i perspectives de futur.

S'han atès 1218 usuaris. Els aspectes més significatius del procés d'inserció laboral són:

L'escassa formació com un denominador comú en gran part d'usuaris. Creix la demanda de personal qualificat i especialitzat i la manca de formació és un entrebanc per a la inserció laboral i la millora del lloc de feina. A més ens hem trobat amb un cert número d'usuaris que no mostra cap interès en formar-se, dificultant aquest fet la seva inserció laboral.

Altra característica entre un sector ample d'usuaris del Servei d'Orientació és el desconeixement existent del mercat laboral: els joves perquè mai no hi han estat i els majors perquè durant molts anys han romàs "aïllats de la evolució del mercat laboral".

L'edat és un factor determinant de cara a la inserció laboral. Les persones majors de 45 anys, en especial les dones, tenen moltes dificultats per trobar un lloc de treball. Haver de competir amb el factor edat en contra, suposa un entrebanc que només es pot superar amb formació, canvi d'aptituds i reorientació de la feina, . També es important tenir en compte les dificultats que suposa per moltes dones accedir al món laboral sense poder deixar de banda les càrregues familiars.

El permís de conduir es revela com a requisit indispensable per aconseguir moltes incorporacions al món laboral a les afores des Raiguer. Les dones i homes majors de 40 anys representen el col·lectiu amb major dèficit al respecte.

La difícil inserció laboral del col·lectiu immigrant per raons evidents: idioma, prejudicis, etc .

Un any més, les xifres confirmen que el mercat laboral i econòmic de l'illa es basa en el sector de serveis. Però el sector serveis no s'ha d'entendre únicament com sector d'hoteleria i turisme, que marca profundament l'economia illenca, sinó que dins el sector serveis, podem trobar altres empreses que hi estan destinades, empreses de logística, missatgeria, empreses de neteja i d'altres la finalitat de les quals és servir els altres sectors econòmics.

Pel que fa al funcionament, destacar que al 2007 no s'han pogut atendre totes les sol·licituds rebudes. Ha hagut períodes de saturació la qual cosa ha afectat la qualitat de l'atenció prestada pel servei.

VII. ITINERARI INTEGRAT D'ORIENTACIÓ I ACOMPANYAMENT PER A LA INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE LA POBLACIÓ PENITENCIÀRIA.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

Aquest programa vol donar resposta a la necessitat de suport que tenen les persones que surten del Centre Penitenciari a l'hora d'afrontar la seva inserció social i laboral, necessitat constatada a partir de l'experiència del treball del GREC dins la presó des de l'any 1998.

Actualment, aquest programa (que s'ha mantingut de manera ininterrompuda des de finals de 1998) és un itinerari integrat per a població penitenciària inclòs dins de la Xarxa d'Orientació del SOIB .

Durant l'any 2007 les diferents accions del programa han estat implementades per 13 tècnics-educadors, dividits en tres subequips que han atès diferents grups de població, executant també accions diferents. Així, un primer subequip s'ha dirigit als reclusos que es troben en segon grau de tractament penitenciari. Un segon, als reclusos que es troben en el mòdul de joves. Ambdós equips es responsabilitzen de les accions d'intervenció en règim tancat. Mentre que el tercer ha atès les persones que passen a tercer grau i a llibertat condicional o total, a partir de les accions en règim obert i semiobert recollides en el projecte del programa.

OBJECTIUS.

L'objectiu general és atendre integralment l'usuari perquè pugui superar els entrebancs personals i socials que dificulten la seva integració familiar, social i laboral; promoure la seva inserció i la millora de tots els aspectes que incideixen en les seves possibilitats d'ocupació.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Els destinataris del programa són els reclusos i exreclusos del Centre Penitenciari de Mallorca i, més concretament:

- De les accions en règim tancat: reclusos en segon grau de tractament penitenciari (règim ordinari) que tinguin proper el progrés a tercer grau o la llibertat en el termini d'un any. Els joves del mòdul 10 poden participar a les accions encara que tinguin prevista una sortida més llunyana.

- De les accions en règim obert i semiobert: reclusos que estan en tercer grau de tractament penitenciari, en llibertat condicional, llibertat total o bé estan fent alguna mesura alternativa a la presó.

METODOLOGIA.

Una gran part dels usuaris del programa arriben a partir del contacte directe amb els tècnics, donada la presència contínua d'aquests al Centre Penitenciari. En el cas de l'equip que intervé amb les persones en segon grau el contacte als mòduls és diari i en el de l'equip que atén persones en tercer grau es duu a terme un punt d'informació a Secció Oberta dues vegades a la setmana com a mínim.

Com a conseqüència de la nostra llarga trajectòria com a Servei Específic d'Orientació, arriben persones directament al Servei a partir d'altres usuaris, d'informacions o activitats anteriors, etc. de tal manera que també s'atenen demandes inicials a les oficines del Servei.

La derivació per part d'altres professionals, tant del Centre Penitenciari com de recursos exteriors és una altra via d'entrada habitual.

Des d'aquest programa es treballa bàsicament a nivell individual, té gran importància la primera entrevista i el diagnòstic de necessitats i potencialitats de cada una de les persones que, després dels primers contactes, estan interessades en iniciar un procés amb el Servei. Posteriorment, es dissenya el Projecte d'Intervenció Individualitzat, a on es marquen els objectius, estratègies i activitats necessàries per al procés de cada un dels usuaris.

El projecte contempla la intervenció a nivell de grup, com a part de l'itinerari integrat d'orientació, a partir d'accions complementàries de les quals han participat els usuaris que també estan realitzant procés a nivell individual. Durant aquest període s'han dut a terme les següents:

- Taller "Treballant el Paper".
- Grups per a l'obtenció del carnet de conduir.
- Tallers de capacitació laboral.
- Sortides programades.
- Taller de competència prosocial.
- Grup de Recerca de Feina
- Grup Prevenció de recaigudes

L'acompanyament i el suport dels professionals és el punt clau de la metodologia utilitzada i amb la qual es dóna un procés d'aprenentatge permanent. L'usuari rep una atenció individualitzada, flexible i intensiva, sempre adaptada a les seves necessitats i a cada moment del procés d'inserció sociolaboral.

La intervenció per a la inserció s'entén de manera global. Encara que l'aspecte laboral sigui molt important - en molts de casos és indispensable i urgent una inserció dins d'aquesta àrea -, també s'aborden les necessitats i dificultats detectades a d'altres àmbits que també afecten el procés

personal de cada usuari (aspectes sanitaris, familiars, de lleure, d'habitatge, personals, gestions diverses amb les administracions, ...).

Un altre aspecte important és la mobilització de tots els recursos comunitaris necessaris per a cada usuari, la qual cosa implica un important nombre de coordinacions amb recursos molt diversos, tant els que existeixen fora com dins el Centre Penitenciari. De forma habitual, es mantenen reunions de coordinació quinzenals o mensuals amb diferents professionals dels Serveis Socials Penitenciaris, així com reunions de coordinació setmanals tant dels equips del programa, com individuals.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears.
Subvencions complementaries per part de l'Obra Social "Caja Madrid", Caixa Colonya, Caixa de Estalvis del Mediterrani (CAM Integra) del Govern Balear (conselleria d'Esport i Joventut, Direcció General de Joventut

AVALUACIÓ 2007.

L'avaluació dels objectius prevists a les diferents programacions (Projecte del Servei, Pla Anual d'Actuació, projectes de grup i projectes individuals), es concreta en:

- Dues memòries anuals amb avaluació quantitativa i qualitativa.
- L'avaluació contínua de la marxa del Servei a les reunions de coordinació setmanals.
- Les reunions periòdiques dels projectes individuals i de grup, així com del Pla d'Actuació.

Perfil i nombre d'usuaris.

Durant l'any 2007 s'han atès 743 persones. D'aquestes, s'ha realitzat un procés de seguiment i intervenció individualitzada amb 246 ja que amb les restants (501) s'han dut a terme accions puntuals d'informació i/o suport; bé perquè els ha estat suficient aquest tipus d'intervenció, o bé perquè no s'adequaven al perfil definit al projecte. Durant aquest període s'ha donat un important increment del nombre d'usuaris puntuals (que repercuteix al total) degut a un treball específic del propi equip per a millorar aquest tipus d'atenció i poder donar resposta a l'elevada demanda que trobàvem sobretot al règim tancat.

Pel que fa a les característiques de les persones ateses i segons les dades corresponents a l'any 2007, no hi ha hagut gaire canvis respecte anys anteriors, encara que podem comentar alguns aspectes rellevants:

- El col·lectiu atès es continua ajustant al definit en el projecte inicial, encara que s'ha donat una variació de criteri en el cas dels usuaris més joves que es troben en el mòdul 10 del Centre Penitenciari. Aquests s'han beneficiat de les accions de preinserció previstes per a les persones que es troben

en règim tancat. Donades les característiques d'aquests usuaris (menors de 23 anys), el criteri de selecció d'usuaris existent al projecte i referit a la proximitat de la sortida en llibertat (un any i mig com a màxim per a la sortida del Centre Penitenciari) s'amplia i deixa de ser un criteri d'exclusió per a aquests joves.

- Respecte a la distribució per edat i sexe, un 90% dels nostres usuaris eren homes i el 53% es situa entre els 26 i els 45 anys. En relació al punt anterior, s'ha observat un augment del nombre d'usuaris "joves" (entre 18 i 25 anys).
- El 10% de dones ateses resulta un percentatge bastant alt tenint en compte que es correspon amb el percentatge de dones recluses respecte al total de població penitenciària. Destaca que quasi la totalitat de dones que atenem són mares amb els fills a càrrec o que estan en procés de tornar a responsabilitzar-se d'ells (quan surtin del Centre). Així, aquest perfil és especialment rellevant no tant pel seu nombre si no per la intensitat i dedicació que requereixen ja que precisen d'una intervenció integral molt ample a on es multipliquen les hores d'acompanyament, coordinació, etc.
- Si bé durant l'any 2007 no s'ha observat un increment important del nombre de persones immigrants, no regularitzades i amb permisos de residència i treball no renovats (mentre complien condemna) és confirma com un col·lectiu important dins del Centre Penitenciari atenent al seu número i a les greus limitacions que presenten respecte a les seves possibilitats d'inserció laboral.
- Respecte a anys anteriors, la problemàtica d'addicció a tòxics ha continuat essent molt freqüent en les persones ateses, confirmant-se com una de les principals dificultats d'inserció sociolaboral que determina de manera freqüent tant el desenvolupament de la nostra feina com els resultats del processos d'inserció. És habitual que les persones que acudeixen al nostre Servei presentin història de tractaments de toxicomanies sense èxit. Continua augmentant el número d'usuaris amb problemes de salut mental (moltes vegades no diagnosticats) i els casos de patologia dual (malaltia mental i problemàtica tòxica de forma conjunta).
- A nivell judicial ens hem trobat amb dos perfils característics molt diferents: persones amb una condemna molt llarga a on els efectes de la presó es fan molt evidents i, per una altra banda, un augment d'usuaris amb condemes curtes i Treballs en Benefici de la Comunitat que habitualment responen a delictes de agressió. Ha disminuït el nombre de persones ateses en llibertat condicional.
- Si bé l'any passat (2006) es va detectar un augment d'usuaris amb Certificat de minusvalidesa, tant per discapacitat física com psíquica, enguany ens trobem amb un augment de persones amb dificultats cognitives.
- Respecte al perfil laboral, és significatiu que segons les dades recollides, un 71% de les persones que han mantingut seguiment amb el nostre

Servei no superaven el nivell de graduat escolar (34% amb certificat d'escolaritat, 19% amb graduat escolar i un 18% sense estudis). Un 32% presenten història laboral amb inestabilitat i canvis i un 27% amb molt poca experiència laboral.

- Continuem trobant casos de persones i famílies amb dificultats per arribar a cobrir les seves necessitats bàsiques o directament, amb aquestes no cobertes. La manca d'agilitat en la resposta assistencial i de recursos que actuïn com a eina de cara a una futura normalització de la situació resulten clau per cronificar la problemàtica.
- Les demandes més habituals durant l'any 2007 han estat l'ajuda amb la recerca de feina (25%) i el suport a la sortida de presó (25%). Les necessitats detectades amb més freqüència es mantenen:
  - Problemàtica de consum de tòxics.
  - Necessitat de suport social i familiar.
  - Problemàtica de salut mental i patologia dual.
  - Falta d'habitatges i de recursos econòmics
  - Necessitat de formació.
  - Poca experiència laboral.
  - Manca d'habilitats socials , de comunicació i de control d'impulsos.
  - Expectatives laborals i de futur, en general, no ajustades a la realitat.

Accions realitzades.

Les persones ateses en cada un dels dos grups d'accions del programa, foren les següents:

	Usuaris amb expedient	Usuaris puntuals	Total usuaris
Accions en règim tancat	155	300	439
Accions en règim obert i semiobert.	129	201	330
TOTALS	246*	501	769*

*El total d'usuaris amb expedient és diferent a la suma de persones amb accions en règim tancat i en règim obert donat que hi ha hagut 39 persones amb accions de seguiment que s'han beneficiat del dos grups d'accions (inici de seguiment a règim tancat i continuïtat a règim semiobert-obert).

Resulta molt difícil explicar de forma resumida el treball que s'ha realitzat, perquè la diversitat de les persones ateses i l'aposta per l'abordatge individualitzat han generat diferents processos d'inserció; amb distints tipus d'acompanyaments, d'intensitats i periodicitats del suport donat i dels continguts i objectius de la intervenció.

Així i tot, les taules que vénen a continuació són el reflex, encara que bastant resumit, del volum del treball realitzat (tant a nivell individual com de grup) i corresponen sols a les 246 persones amb les quals s'ha realitzat un procés de seguiment individual.

Accions per al disseny de Projectes d'Intervenció Individuals.

	Nre. d'accions a règim tancat	Nre. d'accions a règim obert i semiob.	Nre. d'accions totals
Accions de primeres entrevistes i de diagnòstic	594	347	941
Accions d'elaboració i revisió de projectes individuals	174	519	693
TOTALS	768	866	1634

Accions d'execució dels Projectes d'Intervenció Individuals.

	Nombre d'usuaris	Nombre d'accions realitzades
Execució de projectes individuals dins de les accions en règim tancat	148	3549
Execució de projectes individuals dins les accions en règim obert i semiobert	128	6905
TOTALS	246	10454

Accions de coordinació.

Altres tipus d'accions realitzades són les **coordinacions amb els diferents recursos externs** amb els quals es treballa per abordar de forma integral cada un dels casos en seguiment. Aquestes coordinacions, realitzades amb l'objectiu d'iniciar, mantenir o coordinar el procés d'inserció sociolaboral d'usuaris concrets, han suposat un total de **1527 accions de coordinació**.

Accions de grup.

Acció	Nomre de participants	Hores durada (totals)
Treballant el paper (3 grups)	33	949
Obtenció del carnet de conduir	13	188
1 Tallers capacitació laboral (règim tancat)	3	8
1 Tallers capacitació laboral (règim obert) i grup de recerca de feina	35	160
3 Tallers de competència prosocial	31	78
3 Tallers de prevenció de recaigudes	32	38
2 Sortides programades	10	19

Recursos emprats.

La coordinació amb professionals, recursos i entitats és fonamental per al desenvolupament d'aquest projecte, ja que la feina que es realitza necessita de tots els recursos exteriors existents.

Durant aquest període s'han mantingut 1577 coordinacions amb diferents recursos que, com és normal, s'han donat amb una freqüència i profunditat diferents. Així, durant l'any, hi ha recursos amb els quals ens hem coordinat una sola vegada i, d'altres, amb els quals la relació és molt més habitual.

Es destaca, en primer lloc, la relació amb els diferents professionals del Centre Penitenciari, amb 755 coordinacions per a casos individuals. A aquest total s'han d'afegir 2 coordinacions de caire més general amb periodicitat setmanal (amb la Sotsdirectora de Tractament del CP i amb l'Equip Tècnic de la Secció Oberta del Centre Penitenciari), una altra amb caràcter quinzenal (Equip Tècnic del Mòdul 10) i dues mensuals (Equips Tècnics dels mòduls 7 i 12).

Valoració i perspectives de futur.

Després de 10 anys de funcionament, l'Itinerari per a Població Penitenciària és un programa consolidat, tant a la Xarxa d'Orientació Laboral del SOIB com a dins del Centre Penitenciari de Mallorca, amb el qual s'ha anat millorant i augmentant la coordinació i col·laboració a diferents nivells.

De la mateixa manera, des dels diferents equips d'educadors, el programa s'ha anat consolidant i aprofundint en la metodologia d'intervenció, valorant-se una millora progressiva en les diferents accions que conformen el projecte.

Entenem que s'han complert satisfactòriament les previsions del programa i considerem que el treball realitzat ha estat significatiu, tant pel que fa a la quantitat de persones ateses com, sobretot, per la qualitat de l'atenció donada als usuaris de l'Itinerari. La intervenció amb els 246 usuaris en seguiment s'ha adaptat als respectius plans de feina, i s'ha registrat una mitjana de 55'5 accions individuals amb cada usuari, a les quals s'afegiria una acció en grup, d'una mitjana de 5'7 hores de durada.

També, valorem com a significatives les accions puntuals realitzades amb altres 501 persones que, per diferents motius, no han arribat a iniciar seguiment amb l'Itinerari; però que s'hi ha realitzat una tasca puntual d'orientació i informació. Com ja s'ha comentat, aquest tipus de servei cobreix una necessitat bàsica i immediata, d'atenció de la població penitenciària i suposa un important volum de feina per als educadors (punt d'informació, registre, entrevistes d'orientació, devolucions, etc).

La valoració del grau d'assoliment dels objectius de les diferents accions del projecte és molt positiva, més encara si s'avalua el procés de cada un dels usuaris atesos. S'han produït importants millores en tots aquells aspectes que condicionaran directament una futura inserció, encara que no se n'hagi donat aquesta en tots els casos. Quant als processos per a la inserció laboral, continua detectant-se una major dificultat a l'hora d'inserir els casos en recerca de treball. La principal causa és una reducció de l'oferta de llocs de feina poc qualificats i/o adients per a persones amb dificultats per a dur a terme treballs que requereixen una activitat física important. Així i tot amb les persones que s'ha treballat l'àrea laboral, s'ha fet una recerca

activa de feina amb un 47'6 % . Del total de les persones amb les quals s'ha fet una recerca de feina s'ha inserit al 64%.

Respecte al perfil de les persones ateses, es manté un any més com a problemàtica més nombrosa la d'addicions a tòxics, a la qual s'afegeix la falta de recursos diversificats per al seu tractament. També es mantenen les dificultats a l'hora d'atendre immigrants no regularitzats i persones amb problemes de salut mental, més encara quan es tracta de casos de patologia dual. En comparació a anys anteriors, destacaríem l'augment de persones amb dificultats cognitives, la generalització del perfil de dones soles amb càrregues familiars i la continuació de casos amb les necessitats bàsiques no cobertes.

A més de la intervenció directa amb els usuaris i de les nombroses accions de coordinació amb diferents professionals (ja descrites a apartats anteriors), per dur endavant els projectes educatius i tal i com estava plantejat al pla d'actuació de l'any 2007, l'Equip de l'Itinerari ha aprofundit en la reflexió i metodologia d'intervenció en relació als següents aspectes:

- Les accions d'informació i orientació amb usuaris puntuals i per a la selecció de casos.
- La intervenció amb persones amb problemes de toxicomanies (nivell individual i grupal)
- Ampliació dels continguts i temps d'intervenció de les accions de grup.
- L'organització del temps d'intervenció dels educadors, revisió de tasques necessàries i nombre òptim de casos.
- Metodologia i continguts en l'elaboració d'informes
- Organització i registres de les informacions.
- També s'ha continuat amb la revisió de casos de forma conjunta, essent un espai, tant de revisió de la intervenció realitzada, com de formació en els diferents estils i estratègies que apliquen en la pràctica els professionals.

Per a l'any vinent, l'Equip es marca les següents qüestions per abordar:

- La difusió de l'Itinerari entre usuaris i professionals.
- Metodologia i continguts de les accions grupals a règim tancat
- Coordinació amb els professionals del Centre Penitenciari
- Estratègies d'intervenció als diferents àmbits d'actuació.
- Revisió de registres externs del Servei
- Recursos per a la cobertura de necessitats bàsiques
- Factors de risc i protecció per a la inserció sociolaboral

A més, els tècnics del Servei també duen a terme de manera anual i grupal un pla de formació acordat en funció de les necessitats percebudes per a millorar la qualitat de la nostra intervenció. Durant l'any 2007 es va realitzar formació sobre les autoritzacions laborals per a immigrants, la intervenció amb patologia dual, el coneixement de recursos comunitaris, la legislació laboral sobre contractes i nòmines i la responsabilitat civil.

VIII. PROGRAMA DE REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE RECLUSOS AMB MALALTIES MENTALS.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

Aquest projecte neix de les dificultats detectades a partir de l'experiència d'intervenció de la nostra entitat amb persones amb problemes "severs" de salut mental en general i, més específicament, de les necessitats que s'evidenciaven quan aquestes persones eren interns del Centre Penitenciari, context en el qual també interveníem des de feia deu anys.

Aquest ha estat un programa de nova creació implementat pel GREC a partir del mes d'abril de 2006, a partir d'un estudi de necessitats que es va dur a terme durant l'any 2005 i principis de 2006. En aquest estudi es va establir la necessitat del projecte, així com les bases metodològiques per iniciar una intervenció específica amb el grup concret de població de reclusos amb malalties mentals cròniques.

Així, aquesta memòria correspon al període de gener a desembre de 2007, en el qual el programa s'ha implementat amb una educadora.

OBJECTIUS.

La finalitat del programa és que les persones recluses amb malalties mentals cròniques millorin la seva qualitat de vida i puguin afrontar en les millors condicions possibles el seu procés d'inserció.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Els destinataris són els reclusos del Centre Penitenciari de Mallorca amb problemes de salut mental amb un temps d'un any d'estada com a mínim, en règim de segon grau.

S'han hagut de concretar més els criteris d'inclusió d'usuaris al programa, perquè els recursos humans amb els quals s'ha comptat no han estat els inicialment previstos. La previsió era flexibilitzar l'entrada d'usuaris a mida que s'incorporessin les diferents figures professionals estipulades per al projecte.

Així, s'ha considerat requisit indispensable pels primers casos admesos tenir un diagnòstic metge de malaltia mental crònica, emès bé durant la seva estada a presó, o bé quan estaven en llibertat.

METODOLOGIA.

Aquest projecte pretén atendre les persones recluses que pateixen un trastorn mental crònic , oferint acompanyament i suport en les seves necessitats específiques provocades per la seva situació de reclusió i malaltia mental crònica. Amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida, primerament durant la seva estada a presó i, posteriorment, en el seu procés d'inserció social.

La intervenció es planteja a nivell individual i de grup a les primeres fases d'intervenció, ampliant-se a l'àmbit familiar i de coordinació amb recursos comunitaris a mida que s'avança amb la intervenció del cas. Les fases metodològiques que descriuen el projecte són les següents:

Fase de prediagnòstic.

- Derivació de casos susceptibles d'incorporar-se al Programa.
- Acceptació o no dels casos segons els criteris establerts prèviament en el Programa.
- Observació per clarificar la situació de la persona en relació a la seva problemàtica de salut mental.
- Emisió del prediagnòstic de la malaltia mental (aproximació) i alta en el Programa.

Fase d'intervenció en règim tancat.

- Observació i establiment del vincle educatiu: mitjançant tutories individuals i participació de l'intern en activitats de grup.
- Recollida d'informació sobre el cas: directament de l'usuari i a través dels diversos professionals (equip tècnic, equip metge, altres centres penitenciaris, altres associacions que treballen en el Centre Penitenciari ...).
- Elaboració del diagnòstic educatiu i del Projecte Individual Educatiu (PEI).
- Execució del PEI de cada un dels usuaris, a partir del seguiment individual, de les accions en grup planificades i de la mobilització dels diferents recursos del Centre Penitenciari i comunitaris necessaris.
- Revisió/ avaluació constant del PEI.
- Preparació de permisos de sortida de presó.

Fase de manteniment dins del C. Penitenciari.

- Seguiment mitjançant tutories individuals.
- Seguiment mitjançant la participació de l'intern a activitats de grup.
- Revisió del PEI.

Fase de preparació per a la sortida en llibertat.

- Seguiment mitjançant tutories individuals.
- Preparació de permisos de sortida de presó i contacte amb la família.
- Contacte amb recursos comunitaris de salut mental.
- Contacte amb altres recursos comunitaris segons les necessitats de cada cas (toxicomanies, Serveis Socials...).

Fase d'intervenció en llibertat.

- Seguiment individual mitjançant tutories i acompanyaments.
- Intervenció familiar.
- Derivació a recursos comunitaris de salut mental i generals, i fer el seguiment .

FONTS DE FINANÇAMENT.

Ministeri de Treball i Afers Socials, Fundació Sa Nostra, Institut Mallorquí d'Afers Socials.

AVALUACIÓ 2007.

Perfil i nombre d'usuaris.

Dos dels criteris d'inclusió marcats en aquest període han estat determinants a l'hora de seleccionar els usuaris: l'existència d'un diagnòstic metge de malaltia mental crònica i un temps d'estada previst de més d'un any de l'intern al Centre Penitenciari.

Durant l'any 2007 han estat proposats per a valoració d'alta en el programa 50 casos i s'ha intervingut amb 9 persones.

Així, els 50 casos valorats durant aquest període s'han classificat en quatre grups diferents, fixant així uns perfils diferenciats d'interns que ens han permès establir prioritats d'intervenció:

- Un primer grup format per interns amb malaltia mental crònica de la qual consta diagnòstic escrit a l'expedient metge del Centre Penitenciari. Es troben dins d'aquest grup el diagnòstic d'esquizofrènia, psicosis, trastorn bipolar i depressió major.
- El següent grup el componen interns amb altres tipus de diagnòstic de malaltia mental (trastorns de personalitat, síndromes depressius, retard mental...), amb constància escrita a l'expedient metge del Centre Penitenciari. No han estat casos seleccionats inicialment per a seguiment, però sí podran tenir-se en compte a mida que el programa vagi creixent.
- El tercer grup està compost per persones que els equips metges i de tractament del Centre Penitenciari valoren que hi ha símptomes importants de patologia mental, però que no consta cap tipus de diagnòstic i sense consum de tòxics
- Al quart grup, tenim persones que foren proposades per professionals del C. Penitenciari per tenir simptomatologia de trastorn mental, però sense diagnòstic i amb consum de tòxics.

Les següents taules mostren el perfil dels 9 casos, 7 homes i una dona, que s'han dut en seguiment durant aquest període:

Edat de les persones ateses.

	Nombre d'usuaris
18 a 25 anys	1
26 a 35 anys	4
36 a 45 anys	2
46 a 55 anys	0
Mes de 56 anys	2
TOTAL	9

Diagnòstic de malaltia mental de les persones ateses.

	Nombre d'usuaris	
	Diagnòstic principal	Altres diagnòstics
Esquizofrènia	8	- Anorexia nerviosa - Oligofrènia - Trastorn bipolar - Brot paranoide - Trastorn límit de personalitat - Depressió
Psicosis	1	- Demència per VIH - Trastorn personalitat antisocial
Total	9	

Temps de condemna de les persones ateses.

	Nombre d'usuaris
Manco de 2 anys	2
2 a 5 anys	2
6 a 10 anys	2
11 a 15 anys	3
TOTAL	9

Accions realitzades.

- Pel fet de ser un programa recent que es va iniciar a l'abril del 2006 s'han mantingut , sobre tot durant el primer semestre del programa una sèrie d'accions apart de la intervenció individual necessàries per el bon funcionament i la consolidació del programa;
  - Coordinació contínua i a diferents nivells amb professionals i responsables del Centre Penitenciari per donar a conèixer el Projecte i els procediment de derivació dels casos, per organitzar i per resoldre diferents qüestions.
  - Elaboració dels instruments de registre de la informació.

- Concreció i planificació de les activitats de grup.
- Les accions de recollida d'informació per valorar la incorporació o no dels diferents casos derivats al programa, ha suposat durant aquest període un temps de feina considerable per a l'educadora del programa. Ja que han estat 50 els casos derivats per diferents professionals al llarg del període –alguns d'ells abans de l'inici del programa, quan s'estava realitzant l'estudi de necessitats- i, de tots ells, s'ha recollit la informació necessària per poder valorar la seva entrada en el programa.
- El seguiment individual dels 9 casos seleccionats ha tingut una periodicitat diferent per a cada un d'ells i per cada moment en què es troba la intervenció. Encara que el més habitual ha estat veure els interns individualment dos cops per setmana dintre del centre penitenciari.
- Preparació i acompanyament de permisos de dos interns; es tracta de planificar el permís i preparar la família en el cas que es consideri necessari, després acompanyam físicament durant aquests dies per fer gestions, coneixement i contacte amb recursos, lleure, etc. En definitiva donar suport a les noves activitats de la vida en llibertat que de vegades comporten una gran càrrega d'ansietat a la persona.
- Preparació d'una vida en llibertat amb 4 persones.
- Durant aquest període s'ha dut a terme una activitat setmanal en grups (ludoteca-multitaller). L'objectiu principal d'aquesta activitat ha estat el d'afavorir un espai i context de grup per a l'observació de cada un dels interns i per posar en pràctica les diferents habilitats de relació i comunicació treballades a nivell individual. Algunes de les activitats realitzades han estat; expressió corporal, videoforum, manualitats, activitats de la vida diària, etc. En aquest espai han participat els 9 casos, d'aquí s'ha detectat la necessitat de treballar alguns aspectes amb més profunditat i amb diferents grups com la psicoeducació, expressió corporal, medicació, drogo dependència, etc.
- S'ha realitzat una sortida programada a l'exterior de lleure amb dos interns i amb col·laboració dels professionals del centre penitenciari. Aquesta activitat és valorada molt positivament ja que es treballaren objectius com contactar amb la realitat exterior, posar en pràctica habilitats personals i socials, recollir informació del funcionament de les persones ateses a un altre context, etc.
- Durant l'execució del Projecte, ja sigui per a la preparació com per a la implementació, la Directora i l'Educadora del Projecte s'han relacionat amb diverses figures professionals tant del Centre Penitenciari com amb recursos exteriors, en forma de contactes puntuals o de manera periòdica.
A més, durant tota l'execució del Projecte, s'han dut a terme reunions setmanals de coordinació entre la Directora i l'Educadora del Projecte. La finalitat d'aquestes reunions ha estat dur a terme un seguiment continu del Pla d'Execució del Projecte (tasques de preparació i difusió,

coordinació amb presó, derivació i acollida de casos, avaluació dels objectius del Projecte...). I s'ha fet un seguiment de la intervenció amb els interns que es duen en seguiment (seguiment de la metodologia d'intervenció, objectius fixats i assolits).

Valoració i perspectives de futur.

Podem dir que els objectius generals del Projecte previstos per a aquest període han estat assolits satisfactòriament.

En primer lloc, destacaríem que s'ha aconseguit la implementació d'aquest projecte el qual ha tingut una bona acollida entre els professionals; tant del Centre Penitenciari, com dels recursos exteriors amb què s'ha mantingut contacte. S'ha observat entre aquests professionals una major sensibilització sobre la problemàtica concreta de la salut mental a presó (en relació a l'inici de la feina amb aquest grup específic de població a l'estudi realitzat durant l'any 2005). Cal destacar el gran nombre de persones derivades pel Centre Penitenciari i altres recursos que no s'ha pogut atendre per falta de recursos humans.

Malgrat no s'ha comptat amb el personal previst en el projecte inicial per no aconseguir-se les aportacions econòmiques necessàries, la intervenció amb els interns no s'ha vist reduïda en quant a la qualitat de l'atenció rebuda, encara que sí en el nombre d'usuaris inicialment prevists.

Valorem que la intervenció realitzada ha donat suport als interns en les seves diferents àrees vitals i que s'han creat, fomentat i millorat les habilitats, actituds i comportaments que incideixen de forma favorable en el desenvolupament del seu procés de rehabilitació. A més, han rebut tots ells un suport i una intervenció individualitzada i adaptada a les seves necessitats i potencialitats.

Quant a l'objectiu general referit a afavorir i a fomentar la reinserció social, hem de dir que s'ha treballat en la mesura que el temps i el procés del Projecte ho han permès. Amb 4 de les nou persones s'ha iniciat un procés de preparació a la sortida. S'han preparat i acompanyat diferents permisos i tres persones ja disfruten de un 3r grau o de una llibertat total. Destacar que en aquest procés s'ha contactat amb tots els recursos necessaris i que es continua amb el seguiment un cop en llibertat.

Les dificultats que ens trobam en aquest període de semilibertat o llibertat, estan relacionades amb els pocs recursos que tenim de Salut Mental; de l'habitatge, les llistes d'espera per Unitat de Salut Mental, del CAD, etc.

Així i tot, destacar que les persones que estan en aquesta fase mantenen el contacte amb el Servei i s'ha augmentat la intervenció, ja que es troben a un moment de canvi i sense l'estructura que proporciona el centre penitenciari.

A diferència de l'any passat, el projecte ja es bastant conegut al Centre Penitenciari i hem tingut moltes derivacions i demandes. De totes maneres com es tracta de un Programa de Salut Mental i treballam amb persones que no tenen cap tipus de consciència de malaltia , l'aproximació i vinculació es fa d'una manera molt progressiva

S'han hagut de cercar diferents eines d'apropament als interns escollits . En general, aquesta tasca no ha estat fàcil a causa de les característiques pròpies de la malaltia mental, són interns desconfiats amb els quals el procés de creació de vincle ha hagut de ser molt més suau i llarg del que és habitualment.

Així i tot, després d'aquests apropaments als interns, la seva resposta ha estat, en general, molt positiva i s'ha establert un important vincle que ha permès dur a terme les intervencions.

La falta de diagnòstic de la malaltia mental i les toxicomanies associades han estat dues qüestions que han condicionat l'entrada de casos durant aquest període. La decisió de prioritzar inicialment aquells interns, amb malalties mentals cròniques diagnosticades, ha limitat l'entrada al programa d'interns amb semblants dificultats, però sense un diagnòstic clar de patologia mental crònica.

Durant el proper període s'haurà d'ampliar el criteri d'entrada , començant a valorar el grau de deteriorament dels interns amb simptomatologia de malaltia mental però sense diagnòstic metge. El consum de tòxics dificulta la valoració dels casos, ja que resulta molt més difícil fer una valoració del grau de deteriorament de les capacitats de la persona actualment consumidora.

Volem destacar la gran coordinació i implicació dels Professionals del centre Penitenciari (equip de Direcció, equip metge, equip tècnic), que ens ha facilitat la nostra feina i poder aconseguir els objectius individuals de les persones d'una manera compartida. De totes maneres és una feina de coordinació permanent i gens fàcil ja que s'han de tenir en compte molts de factors al mateix temps.

Una dificultat que ens hem trobat es el fet de que periòdicament els professionals metges i de tractament canviïn de mòduls on exercir les seves funcions, això com la fragilitat que alguns dels interns tenen a l'hora de mantenir una permanència a llarg termini en un mateix mòdul(a causa de brots han de ser ingressats a infermeria durant distints períodes), dificulten considerablement la intervenció , pel fet, que un mateix cas, pot tenir multitud de professionals de referència en un mateix any. Cada canvi implica enrellentir el procés d'intervenció, havent d'establir un nou tipus de coordinació .

Una de les propostes pel període vinent és la creació d'un equip del centre penitenciari específic per els casos del programa de Salut Mental, i així tenir uns criteris i pautes comuns d'intervenció que facilitaria la relació i vinculació de les persones ateses en el programa amb els equips del Centre Penitenciari.

Respecte dels funcionaris de vigilància, s'ha fet evident la necessitat de coordinació amb tots aquells agents que participen a la vida diària de les

persones ateses. Els funcionaris de vigilància són les persones que passen més hores amb els interns, i són els que han de fer complir la normativa del centre. Ens trobam que les persones amb problemes de salut mental tenen dificultats per complir la normativa i això dur a situacions de conflicte.

Durant aquest any des del programa s'ha fet una feina de coordinació i sensibilització de cara als funcionaris amb molt bons resultats .

De cara a l'any pròxim consideram que aquesta acció es podria complementar amb una informació-formació específica per aquest col·lectiu de professionals, per tal d'oferir eines per situar-se davant la problemàtica mental i per sensibilitzar davant aquesta situació. Destacar que aquest col·lectiu de professionals ens té molt en compte i de cada vegada més, col·labora amb el nostre programa.

Referent al psiquiatra, es fa evident que per treballar amb aquest col·lectiu es necessari la figura del psiquiatra. A dia d'avui les persones amb necessitats de salut mental són valorades per l'equip metge del centre i es deriven al psiquiatra de Son Dureta, això implica un seguiment poc continuat, poc seguiment de la medicació i dificultats per establir un diagnòstic.

Des del nostre programa hem establert coordinació amb el psiquiatra de Son Dureta, facilitem als interns aquestes visites i mantenir les pautes de medicació. Consideram que el Centre Penitenciari hauria de comptar amb un psiquiatra de forma més constat que conegués el medi penitenciari i facilités aquest procés de rehabilitació.

A manera de resum, valorem positivament la feina feta tant de preparació com d'execució i, també, la necessitat de donar continuïtat al Projecte i d'ampliar el seu abast, a fi de poder donar una atenció específica al col·lectiu de reclusos amb problemes de salut mental.

IX. TALLER DE NETEJA DE COTXES: APRESENT A TREBALLAR.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

El taller de "*Neteja de cotxes: aprenent a treballar*" és un programa socioeducatiu del GREC, iniciat el desembre de 1999. Aquest intenta donar resposta a algunes mancances detectades tant per professionals del GREC, com per altres entitats que fan feina amb menors.

Des de l'experiència constatem com molts menors es desvinculen abans d'hora del sistema escolar. Això es manifesta a través d'un absentisme significatiu, amb l'assistència sols a algunes assignatures -quan es pot pactar amb el centre escolar- i, de vegades, amb l'abandonament de l'escolarització obligatòria.

En aquests casos, els al·lots esperen complir els 16 anys per començar una formació laboral o, bé, per treballar.

Des de l'any 2001 aquest programa està conveniat amb la Conselleria d'Educació, que permet tenir joves en règim d'escolarització compartida. Alumnes matriculats a centres educatius poden combinar en horari escolar l'assistència al taller i a l'escola o institut.

Al taller es treballen les actituds i els hàbits necessaris per a la integració social i laboral dels al·lots tant si volen continuar amb la seva formació (escolar o laboral), com si opten per incorporar-se al món laboral.

El taller, al qual es fa el simulacre d'una empresa de rentat de cotxes, no s'ofereix de cara al públic com a tal. Els clients són els socis del GREC, voluntaris i treballadors de l'associació i altres persones conegudes. El donatiu que es lliura a canvi de la neteja del cotxe és una de les principals eines educatives, ja que es té en compte la qualitat i el ritme de feina dels joves i es treballa amb l'educador la repartició dels ingressos.

OBJECTIUS.

- Potenciar el desenvolupament personal i social del jove perquè pugui fer front a les dificultats d'inserció social i laboral.
- Adquirir i/o reforçar la formació bàsica dels menors que els capaciti per afrontar la vida activa amb autonomia.
- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per inserir-se al mercat laboral.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Al·lots i al·lotes de 13 a 17 anys amb fracàs escolar, manca d'habilitats socials i/o d'actituds necessàries per a una futura incorporació laboral i pèrdua de la motivació per aprendre.

METODOLOGIA.

Cal destacar que el treball es planteja sempre de forma conjunta entre l'educador del taller i el professional de referència que deriva el menor; el qual ho fa amb uns objectius clars que marcaran la intervenció des del taller.

El principal criteri metodològic d'intervenció, amb cada menor, és la personalització a partir de l'elaboració d'un Pla d'Intervenció Individualitzat. Això implica coordinar-se amb el professional de referència a fi de valorar l'adequació del projecte a les mancances del menor, així com les prioritats de treball i el moment convenient per a una possible derivació a altres recursos formatius i/o d'inserció.

Fer que els al·lots se sentin responsables de la gestió del taller és una altra estratègia metodològica important: tant de la comptabilitat, com de l'atenció al client, en el manteniment dels fulls de registre, dels productes de neteja, de l'ordre i del manteniment general del taller...

A més, l'assemblea és una altra eina fonamental perquè funcioni l'autorregulació del taller. En aquesta reunió de grup s'estableixen les normes del taller i es consensuen els aspectes essencials per al seu bon funcionament. A partir de l'assemblea, l'educador intenta regular el grup i fer que es respectin els acords pactats.

Una reunió setmanal entre l'Educador del Taller i el Director de Programa permet valorar i reajustar les diferents intervencions.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Fundació Sa Nostra, Caixa Colonya, Institut Mallorquí d'Affers Socials, Conselleria d'Educació del Govern Balear, Conselleria d'Esports i Joventut, Direcció general de Joventut del Govern Balear i Ajuntament de Palma.

AVALUACIÓ 2007.

Perfil i nombre d'usuaris.

A través de les següents taules, intentarem donar a conèixer les principals dades sobre les característiques dels usuaris que han participat en el programa al llarg de l'any 2007. Durant aquest període s'ha atès un total de vuit joves, quatre d'ells han estat noves admissions i altres quatre han continuat al taller des de l'any anterior.

Les taules següents resumeixen les característiques dels joves atesos durant l'any 2007.

Nombre d'usuaris atesos.

	Nombre de joves
Demandes realitzades	16
Noves admissions	4
Joves que continuen de l'any anterior	4
Total de joves atesos	8

Edat dels joves en el moment d'entrada al taller .

	Nombre de joves
14 anys	2
15 anys	6
16 a 18 anys	0
TOTAL	8

Temps d'intervenció amb els joves.

	Temps d'intervenció total *	Temps d'intervenció 2007 **
Menys de dos mesos	2	1
De tres a cinc mesos	5	5
De sis a onze mesos	11	11
Dotze mesos o més	14	12

* Nombre de mesos totals d'intervenció amb el jove, tenint en compte també els anteriors a 2007.

** Nombre de mesos d'intervenció només al llarg de 2007.

Centres educatius i entitats que han realitzat la primera derivació dels joves al Taller.

	Nombre de joves
IES Joan Mª Thomàs	1
IES Emili Darder	1
IES Guillem Sagrera	1
Programa d'educadors familiars (GREC)	2
Programa Llar per a adolescents (GREC)	1
Programa d'Educadors de Carrer (GREC)	1
Centre socioeducatiu "Es Pinaret"	1
TOTAL	8

Característiques dels joves al moment de la seva entrada al taller .

Situacions detectades	Nre. de casos
Abandonament de l'escolaritat (joves no matriculats)abans dels 16 anys	1
Dificultats d'aprenentatge (en els casos en què continuen acudint a centre escolar)	6
Absentisme	4
Manca d'interès i motivació per a aprenentatges escolars	8
Problemes de comportament i incompliment de normes escolars	7
Conflictes intrafamiliars	5
Dificultats econòmiques	4
Falta d'habilitats socials	3
Autoestima negativa	3
Falta de constància	7
Delictes denunciats, mesures judicials	2
Addiccions a substàncies il·legals	3
Internament a centres de reforma o de protecció	1

Accions realitzades.

Dins la dinàmica quotidiana al taller, hi ha unes activitats que es realitzen assíduament: les assemblees, la neteja del taller, la compra d'estrís o material, les tutories i , evidentment, la neteja dels cotxes.

Les assemblees estan previstes amb una periodicitat setmanal, encara que en alguns moments d'aquest període s'ha allargat aquesta periodicitat en funció de la dinàmica del grup de joves i la seva capacitat per resoldre les qüestions que afecten a la relació entre ells i a la dinàmica del taller. Cal dir que l'enteniment, la responsabilitat i la bona relació dels joves ha fet que s'efectuessin poques assemblees al llarg de l'exercici. S'han realitzat les tutories individuals i les compres d'estrís i material en funció de les necessitats de cada moment.

La neteja del Taller s'ha complementat enguany amb activitats de manteniment del mateix, sobre tot de pintura.

L'activitat principal, la neteja de cotxes, s'ha mantingut de forma contínua durant tot el període –a excepció dels períodes de vacances de l'educador del taller-. El nombre de cotxes que s'han netejat diàriament ha oscil·lat normalment entre 1 i 3, encara que alguns dies no s'ha netejat cap cotxe i d'altres, s'ha arribat fins a 4. Aquesta activitat se va regulant diàriament en funció del nombre d'al·lots assistents al taller, de les activitats programades, del moment i motivació del grup de participants i, és clar, en funció del nombre de persones que requereixen el servei de neteja.

Però a més, menys freqüentment, es realitzen activitats extraordinàries a dins o fora del taller. Aquestes activitats pretenen bàsicament tres objectius.

En primer lloc, facilitar un nou marc de relació educativa per al jove i l'educador, deixant per un dia de banda els límits i les normes del taller. Aquest fet converteix les activitats extraordinàries en espais idonis per complementar l'observació de cada jove i establir nous contextos en la relació educativa, sovint mediatitzada per la dinàmica del taller.

A més, permet al menor experimentar espais d'oci que a vegades són desconeguts per ell i que més endavant pot gaudir-ne en el seu temps lliure.

A continuació exposam la relació d'activitats realitzades. Cal tenir en compte que hi ha activitats que s'han realitzat més d'una vegada al llarg de l'any.

Activitats
Recerca i compra d'estrís i materials de neteja
Visites a recursos d'oci i lleure
Visites a recursos formatius
Visites a fires i espais firals
Excursió
Reparació de bicicletes
Escacs

Com a activitat extraordinària dins el propi taller aquest exercici s'ha aprofitat el fet de que alguns joves es desplacen amb bicicleta per fer operacions de manteniment i algunes petites reparacions en els moments en que no hi havia vehicles per netejar. També s'ha aprofitat l'afició d'alguns als escacs per realitzar partides en les moments que no hi ha vehicles.

Pel que fa als objectius treballats específicament amb cada un dels al·lots des del Taller, destaquem de forma resumida els més significatius.

Objectius	Nre. de casos
Millorar els hàbits i capacitats prelaborals	5
Desenvolupar les habilitats socials i de comunicació	2
Aprendre a resoldre conflictes i millorar l'autocontrol	2
Relacionar-se amb iguals en un entorn normalitzat	1
Coneixement d'alternatives formatives i laborals, orientació	3
Fomentar la continuïtat a l'institut, millorar la seva integració	2
Millorar l'autoestima	5
Prevenió d'absentisme	1
Reprendre la seva escolaritat	1
Motivació cap a la formació reglada	1

Valoració i perspectives de futur.

Pel que fa a la intervenció realitzada, en aquest període, hem pogut confirmar un any més com aquest programa és un recurs educatiu vàlid, que reforça el procés que viu el menor en situació de dificultat o conflicte social durant la seva escolaritat o, en el cas de que ja l'hagi abandonada, que l'ajuda a afrontar la futura incorporació a altres recursos de formació i/o al món del treball.

Volem destacar el fet del treball coordinat amb els altres recursos que estan fent feina amb cada un dels al·lots. Si la coordinació amb els diferents recursos que intervenen en un cas és sempre important, en el cas

del Taller resulta imprescindible per al bon procés dels participants. Donat que aquest programa té una limitació horaria quant a la seva intervenció, el treball amb els joves resulta molt més profitós quan hi ha una feina conjunta amb altres professionals que, paralelament, van treballant aquells aspectes i àmbits del jove als que el Taller no arriba.

A l'invers, la falta d'un professional de referència que intervingui fora de l'àmbit del Taller amb els joves, ha dificultat de forma important l'abordatge dels diferents elements del seu context que influeixen de forma negativa en la seva participació al Taller.

Per acabar, volem valorar de forma molt positiva la intervenció que s'ha dut a terme durant aquest any, tan pel nombre de casos atesos com per l'assoliment dels objectius educatius proposats.

X. TALLER DE CUINA: "FER DE CUINER SENSE SER-HO"

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

Aquest taller es realitza des de l'any 2004. Va sorgir com a iniciativa del Programa d'Emancipació amb l'objectiu de dinamitzar l'espai d'un pis on hi viuen diferents joves. Així, es realitza una activitat associada al fet quotidià de fer el dinar com una acció organitzada relacionada amb la salut, l'economia i la socialització dels subjectes.

En aquesta línia es plantejà realitzar un taller de cuina atractiu per possibilitar un marc d'aprenentatge que, a més, possibilités relacionar-se amb altres subjectes, tant amb joves com amb adults.

OBJECTIUS.

- Millorar els hàbits de neteja, alimentació i higiene.
- Adquirir pautes educatives bàsiques.
- Establir bona relació amb els adults (sobretot amb les dones).
- Tenir uns horaris de referència, ser puntual.
- Aprendre a treballar en grup, saber compartir.
- Aprendre allò més bàsic per saber fer-se menjar de forma autònoma.
- Adquirir habilitats socials i de comunicació.
- Aprendre a exposar dubtes.
- Aprendre habilitats bàsiques: puntualitat, maneig dels doblers, higiene personal...

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Els destinataris són al·lots i al·lotes, a partir de 16 anys. Aquests comparteixen el fracàs escolar, la manca d'habilitats socials i/o d'actituds necessàries per a una futura incorporació laboral i la pèrdua de la motivació per aprendre.

METODOLOGIA.

El principal criteri metodològic d'intervenció amb cada jove és la personalització a partir de l'elaboració d'un Pla d'Intervenció Individualitzat; això implica coordinar-se amb el professional de referència per adequar el projecte a les mancances del menor, així com les prioritats de treball i el moment convenient per a una possible derivació a altres recursos formatius i/o d'inserció.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Concert amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.
Conveni amb el Ministeri de Treball i Afers Socials.
Subvencions del Govern Balear (Conselleria d'Esports i Joventut, Direcció General de Joventut).

AVALUACIÓ 2007.

Perfil i nombre d'usuaris.

A través de les següents taules, intentarem donar a conèixer les principals dades sobre les característiques dels usuaris que han participat en el programa al llarg de l'any 2007. Durant aquest període s'ha atès un total de 10 joves.

Edat dels joves en el moment d'entrada al taller .

	Nombre de joves
14 anys (mesura excepcional)	1
16 anys	1
17 anys	1
18 anys	1
20 anys	1
22 anys	2
Mes de 23 anys	3
TOTAL	10

Temps d'intervenció amb els joves.

	Nombre de joves
Manco de dos mesos	6
De tres a sis mesos	3
Més de sis mesos	1

Característiques dels joves en el moment de la seva entrada al taller .

Situacions detectades	Nombre de casos
Abandonament de l'escolaritat abans dels 16 anys	9
Dificultats en els estudis (en els casos en què continuen acudint al Centre Escolar).	1
Conflictes familiars	7
Dificultats econòmiques	8
Manca d'habilitats socials	8
Autoestima negativa	8
Manca de constància	7
Dificultats d'organització personal	8
Addiccions a substàncies il·legals	2
Estada a presó	3

Entitats que han derivat els joves.

	Nombre de joves
Programa d'Emancipació del GREC	2
Programa d'Educadors Familiars del GREC	2
Programa d'Educadors de Carrer del GREC	2
Itinerari d'Inserció Sociolaboral per a la població penitenciària del GREC	3
Serveis Socials Atenció primària de Palma	1
TOTAL	10

Accions realitzades.

Dins la dinàmica quotidiana al taller hi ha unes activitats que s'han realitzat habitualment:

- Mirar el menú del dia i fer la llista de la compra.
- Anar a comprar (qualitat del producte, etiquetes i preus).
- Ordenar la compra.
- Llegir les receptes i distribuir les tasques.
- Elaborar els plats.
- Fer una aproximació de quant ha costat el dinar.
- Posar la taula correctament, servir els clients i compartir el dinar.
- Retirar la taula, endreçar la cuina i el menjador.
- Fer la llista dels aliments que faran falta per al pròxim dia.
- Valorar com ha anat la feina.

Durant tot el temps del taller s'han tractat diferents temes d'interès com: l'organització, planificació, valors nutritius, higiene, neteja, ordre, congelats, estalvi de temps, ambient agradable...

Pel que fa als objectius treballats específicament amb cada un dels al·lots des del taller, destaquem de forma resumida els més significatius a la següent taula:

OBJECTIUS	Nombre de casos
Aprendre a planificar el menjar, a fer compres útils i a cuinar	4
Desenvolupar les habilitats socials i de comunicació	4
Adquirir pautes i hàbits bàsics	6
Aprendre a treballar en grup	2
Millorar l'autoestima	5
Accedir a qualche recurs formatiu fora de l'ambient penitenciari	1

Nombre de clients i grau de satisfacció.

Han participat com a clients unes 20 persones. Cada persona ha assistit entre dues i quinze vegades. S'han passat uns qüestionaris de valoració del taller, d'on s'extreu un grau de satisfacció molt alt.

Valoració i perspectives de futur.

Les conclusions que tot seguit referim han estat elaborades conjuntament entre els educadors que han derivat algun usuari al taller de cuina i els seus responsables.

Les raons per les quals els educadors deriven a aquest taller els al·lots són:

- Facilitat per accedir al recurs. No es posen moltes dificultats a l'hora d'admetre un usuari.
- Senzillesa del recurs. Adaptabilitat. Espai tranquil.
- Bona coordinació.
- Possibilitat de menjar adequadament.
- Es treballen habilitats prelaborals.
- Es recolza el procés d'emancipació.
- Possibilitat de millorar les habilitats socials.
- Augmentar l'autoestima.

Els objectius que es poden treballar al taller:

- Millorar els hàbits de neteja, alimentació i higiene.
- Adquirir pautes educatives bàsiques.
- Establir bona relació amb els adults.
- Tenir uns horaris de referència: ser puntual.
- Aprendre a treballar en grup: saber compartir.
- Aprendre allò bàsic per saber fer-se menjar de forma autònoma.
- Habilitats socials i de comunicació.
- Aprendre a exposar dubtes.
- Aprenentatge d'habilitats bàsiques: puntualitat; maneig els doblers; higiene personal...

I de forma mes general tots aquells que possibiliten l'emancipació (coneixement de preus, organització d'una cuina, organització de la compra, elaboració de menús, coneixement de productes,...)

Mancances del recurs:

- Essent un recurs positiu podria arribar a més gent.
- Manca d'espai per als estris de cuina apropiats

Valoració general:

- Es valora tant el treball personalitzat com els aprenentatges culinaris (adaptats a cada usuari).
- El taller ha estat un espai tranquil i adequat per fer els processos que es pretenien. Bon ambient.
- És un recurs que augmenta l'autoestima dels usuaris atès que la gratificació per la feina feta es veu d'immediat. Es serveix el menjar elaborat i es comparteix la taula amb els "clients", els quals normalment reforcen la tasca realitzada.

- Com a conclusió, es pot afirmar que el taller de cuina ha estat allò que volia ser: un complement a la intervenció dels educadors que, des d'altres àmbits, treballaven amb els nostres usuaris.

Propostes de millora de cara al futur:

- Plantejar-se la possibilitat d'ampliar el taller a altres dies per poder augmentar el nombre d'usuaris.

XI. TREBALL NOCTURN AMB COLLES.

DESCRIPCIÓ DEL PROGRAMA.

El carrer com a espai de reunió nocturn per als joves és una realitat que actualment incideix en la relació amb la comunitat.

En aquests espais el consum de substàncies tòxiques legals i il·legals sol ser bastant habitual, a més generen renou i brutor. Aquests són alguns dels problemes que enfronten aquests joves amb els veïnats. Sovint es crea una situació d'alarma social, conflicte comunitari i una sensació d'inseguretat ciutadana.

Al llarg de 2006 vàrem valorar arrel de la demanda de l'Ajuntament de Palma la possibilitat d'iniciar un projecte d'intervenció socioeducativa amb grups de joves als vespres.

El projecte començà al setembre i fins desembre de 2006 es va fer la prospecció de tres zones de Palma, que varen ser prioritzades pels Serveis Socials de l'Ajuntament: Son Oliva, Drassanes i Polígon de Llevant, en les que finalment s'ha intervingut al larg de 2007.

OBJECTIUS.

El projecte es planteja com a objectiu valorar la viabilitat de realitzar un treball socioeducatiu amb menors i joves en horari nocturn.

POBLACIÓ DESTINATÀRIA.

Grups de joves de les zones de Drassanes, Polígon de Llevant i Son Oliva que es reuneixen els vespres al carrer i que es troben en una situació de risc i exclusió social.

Parlem d'una població majoritàriament de 18 a 25 anys, tot i que no es descarta treballar als grups menors d'edat.

METODOLOGIA.

Els principals aspectes metodològics del programa són:

- La prospecció. Durant els primers mesos d'intervenció a un territori la observació és una de les principals eines ja que permet, entre altres coses, situar-se al territori, identificar i establir un primer contacte amb els grups amb els quals s'ha d'intervenir.

Però més enllà dels primers mesos de feina a un territori, la observació contínua és una activitat també molt important en el quefer diari de

l'educador de vespres, ja que permet mantenir un contacte directe amb els joves i veure possibles canvis o detectar de nous grups.

- Les estades amb els grups al carrer ens permeten establir, mantenir o reforçar la relació educativa amb els joves. En aquests contactes és important extreure informació sobre les activitats que realitzen habitualment, quines són les seves motivacions i detectar els factors de risc i protecció que afecten els grups.

- Els projectes grupals i comunitaris. Quan ja s'ha establert una relació amb els grups, l'educador té un coneixement aproximat de la situació dels joves la qual cosa permet crear espais educatius per treballar els factors de risc detectats.

- Intervencions individuals. Producte del treball fet a cada territori i de les relacions establertes amb el diferents grups, sorgeix la possibilitat de intervenir individualment amb joves.

FONTS DE FINANÇAMENT.

Ajuntament de Palma.

AVALUACIÓ 2007.

Nombre d'usuaris contactats

Territori	Número de joves contactats
Drassanes	72
Son Oliva	96
Polígon de Llevant	9

Distribució per edats dels usuaris

EDAT/SEXE	HOMES	DONES	TOTAL PER EDATS
< 5 ANYS	2	0	2
6-7	6	1	7
8-9	10	0	10
10-11	4	3	7
12-13	10	9	19
14-15	16	3	19
16-17	23	10	33
18-20	32	13	45
>20	31	4	35
TOTAL PER SEXE	134	43	177

Valoració i perspectives de futur.

L'encàrrec inicial de la Regidora de Serveis Socials de Palma al GREC, va ser conèixer les possibilitats de posar en marxa un projecte educatiu amb el següent objectiu: realitzar una tasca socioeducativa amb colles de joves als vespres. En un principi es varen prioritzar tres colles de joves, Son Oliva, Drassanes i Polígon de Llevant. El pas següent seria iniciar la prospecció inicial de les colles triades als barris. Des del primer moment ens vàrem adonar de les dificultats per apropar-nos als grups. Fruit d'això ens decidírem a treballar a la barriada amb l'objectiu de fer-nos un lloc a l'entorn dels joves.

Les propostes de l'informe varen ser per un costat posposar la intervenció al polígon fins l'estiu, en espera d'un moviment més ample de colles. A Drassanes i Son Oliva apostarem per posar en marxa estratègies més actives per contactar amb les colles. A més decidírem canviar l'horari i avançar l'hora de finalització. La raó va ser la dificultat de relacionar-nos educativament amb els joves a certes hores quan el seu consum de tòxics és molt alt.

L'avaluació de la intervenció dels primers 9 mesos posava en evidència que respecte a les possibilitats d'intervenció amb els joves havíem arribat a un sostre. No veïem possibilitats d'arribar més enllà de la reducció de danys, a través d'una presència contínua. El perfil dels joves i el seu context dificultaven la possibilitat de plantejar processos individuals. Les úniques accions que podíem realitzar eren suggerir, escoltar i aconsellar. No hem trobat la manera de poder realitzar una feina més sostinguda amb els joves.

La nostra experiència de feina dins aquest horari ens fa dubtar sobre les possibilitats d'intervenció als vespres. Els joves perceben el vespre com un moment diferenciat de la feina i l'estudi. Un temps a on la supervisió dels adults i les seves institucions no hi són. Per això els joves cerquen trobar-se, beure, relacionar-se, consumir substàncies prohibides. És un temps d'excepció, això ens clarifica els límits de la intervenció. A més si afegim que és cap de setmana s'aguditza la qüestió. La transgressió s'institucionalitza. Plantejar altres maneres de divertir-se quan el que cerquen aquests joves és el que fan, ens sembla que frega l'esterilitat. L'absència de recursos dins aquest horari fa que l'única feina possible sigui la presencial.

Per aquest motiu es va decidir de mutu acord amb l'Ajuntament reorientar el programa cap una intervenció en medi obert a la barriada de Son Oliva.

XII. QUADRES FINANÇAMENT ASSOCIACIÓ ANY 2007

QUADRE RESUM

INGRESSOS	2.392.514,35
SUBVENCIONS CAPITAL	6.689,18
TOTAL FINANÇAMENT ANY 2007	2.399.203,53
DESPESES	2.391.804,08
INVERSIONS EQUIPAMENTS	6.689,18
TOTAL FONTS APLICATS ANY 2007	2.398.493,26
EXCEDENT (INGRESSOS - DESPESES)	710,27

FONTS DE FINANÇAMENT

INGRESSOS PER AL PROGAMA SOCIOEDUCATIU AMB EDUCADORS DE CARRER (INC. SUPORT ESC.) I PROGRAMA DE TREBALL NOCTURN AMB COLLES	620.884,73
MINISTERIO TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES IRPF	38.429,53
MANCOMUNITAT DES RAIGUER	117.840,00
AJUNTAMENTS DE MALLORCA (BUNYOLA, ESPORLES, LLUCMAJOR, PALMA I SÓLLER)	351.802,23
PATRONAT ALBERT SON RIERA	25.772,00
PARROQUIÀ DE SANT ROC (SON ROCA)	19.558,00
VARIS AJUNTAMENTS PER ACTIVITATS	2.325,58
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS CARRER	75,01
AJUNTAMENT DE PALMA per a colles	65.069,27
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	13,11
INGRESSOS PER AL PROGRAMA LLAR FUNCIONAL	331.464,62
MINISTERIO TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES IRPF	152.074,15
GOVERN BALEAR (DIR. GEN. JOVENTUT)	2.000,00
INSTITUT DE SERVEIS SOCIALS DE MALLORCA	175.200,00
ALTRES SUBVENCIONS	2.041,00
ALTRES INGRESSOS (USUARIS)	119,99
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	29,48
INGRESSOS PER AL PROGRAMA D'EMANCIPACIÓ	134.983,31
MINISTERIO TRABAJO Y ASUNTOS SOCIALES IRPF	36.000,00
CONSELLERIA PRESIDÈNCIA I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR (DIR.GEN.JOVENTUT)	2.350,00
INSTITUT DE SERVEIS SOCIALS DE MALLORCA	95.199,00
"CLIENTS" TALLER CUINA	1.300,50
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	133,81
INGRESSOS PER AL PROGRAMA D'EDUCADORS FAMILIARS	708.345,96
CONSELLERIA PRESIDÈNCIA I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR (DIR. GEN. MENORS I FAMÍLIA)	3.705,10
INSTITUT DE SERVEIS SOCIALS DE MALLORCA	318.654,96
MANCOMUNITAT DES RAIGUER	19.200,82
AJUNTAMENT DE PALMA	347.350,58
AJUNTAMENT DE SÓLLER	18.773,00
ALTRES INGRESSOS	574,00

INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	87,50	
INGRESSOS PER AL SERVEI D'OCUPACIÓ DE LA MANCOMUNITAT DES RAIGUER (INC. ACCIONS OLOAS)		66.242,30
MANCOMUNITAT DES RAIGUER	66.235,74	
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	6,56	
INGRESSOS PER AL PROGRAMA D' INSERCIÓ SOCIOLABORAL EN EL CENTRE PENITENCIARI (INCLOU INGRESSOS TALLER PAPER A PRESÓ)		448.697,45
CONSELLERIA DE TREBALL I FORMACIÓ DEL GOVERN BALEAR (INSERCIÓ SOCIOLABORAL EN EL CENTRE PENITENCIARI)	426.989,45	
GOVERN BALEAR (DIR.GEN JOVENTUT) PER A TALLER PAPER	358,08	
CAIXA COLONYA	1.822,00	
CAM (CAJA DE AHORROS DEL MEDITERRANEO)	10.000,00	
OBRA SOCIAL CAJA MADRID	6.859,92	
ALTRES INGRESSOS INS.LAB.PRESO	160,00	
INGRESSOS PRODUCTES TALLER PAPER	2.508,00	
INGRESSOS PER AL PROGRAMA TALLER DE NETEJA D'AUTOMÒBILS		24.908,48
GOVERN BALEAR (CONSELLERIA D'EDUCACIÓ)	1.486,10	
GOVERN BALEAR (DIR. GEN.JOVENTUT)	1000,00	
INSTITUT MALLORQUÍ D'AFERS SOCIALS	6.577,27	
AJUNTAMENT DE PALMA	4.000,00	
CAIXA COLONYA	1.178,00	
FUNDACIÓ SA NOSTRA	8.845,55	
"CLIENTS" TALLER DE COTXES	1.815,00	
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	6,56	
INGRESSOS PER AL PROGRAMA DE REHABILITACIÓ PSICOSOCIAL I INSERCIÓ SOCIAL PER A RECLUSOS AMB MALALTIES MENTALS CRÒNIQUES		32.310,61
MINISTERI DE TREBALL I AFERS SOCIALS	17.500,00	
INSTITUT MALLORQUÍ D'AFERS SOCIALS	6.804,07	
FUNDACIÓ SA NOSTRA	8.000,00	
INGRESSOS EXERCICIS ANTERIORS	6,54	
ALTRES INGRESSOS ENTITAT		31.366,07
QUOTES SOCIS	3.545,00	
INGRESSOS FORMACIÓ	1.140,00	
DONACIONS	1.671,76	
INTERESSOS BANC	8.781,92	
HERÈNCIES DE L'ESTAT	6.549,00	
INGRESSOS ALTRES EXERCICIS	910,00	
SUBV. CAPITAL TRASPASSEDES A EXERCICI	7.893,79	
EXCES PROVISIONS	874,60	
TOTAL FINANÇAMENT		
TOTAL FINANÇAMENT ANY 2007		2.399.203,53

APLICACIÓ DE FONTS

COMPRES BENS DESTINATS A L'ACTIVITAT	29.821,92
ARRENDAMENTS	14.082,93
REPARACIONS I CONSERVACIONS	2.846,06
PROFESSIONALS INDEPENDENTS	13.061,63
ASSEGURANCES	2.378,56
PUBLICITAT I PROPAGANDA	2.713,53
SUBMINISTRAMENTS	10.130,98
ALTRES SERVEIS	36.535,65
TRIBUTS	852,63
DESPESES PERSONAL (Inc dot provisions indemn ed fam)	2.215.225,07
AJ. METAL., DESP ACTIVITATS I VARIS	49.713,17
DESPESES FINANCERES	4.025,58
PERDUES EXERCICIS ANTERIORS	486,04
DOTACIÓ AMORTITZACIONS	9.930,33
TOTAL DESPESES	2.391.804,08
INVERSIONS EQUIPAMENT	6.689,18
TOTAL FONTS APLICATS ANY 2007	2.398.493,26